

2020 M.

2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Kalvarija
2021-04-01

TURINYS

NAUDOJAMOS SANTRAUPOS.....	3
VADOVO ŽODIS.....	4
I. BIBLIOTEKOS PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS.....	4-5
Bibliotekos prieinamumas.....	4-5
Bibliotekų paslaugų prieinamumas turintiesiems negalia.....	5-6
<i>(Pasiekimai, trūkumai ir problemos)</i>	6
II. BENDROJI VARTOTOJŲ CHARAKTERISTIKA.....	6
Gyventojų sutelkimas bibliotekose. Registruoti vartotojai.....	6-7
Fiziniai apsilankymai.....	8
III. DOKUMENTŲ IŠDUOTIES PASLAUGA.....	8-9
Nestacionarus gyventojų aptarnavimas.....	10
<i>(Pasiekimai, trūkumai ir problemos)</i>	10-11
IV. KULTŪRINĖS EDUKACINĖS BIBLIOTEKOS PASLAUGOS.....	11
Bendroji renginių charakteristika.....	11-13
Edukaciniai renginiai.....	13
Renginių apžvalga.....	13-15
Mokymai gyventojams ir bibliotekos vartotojams.....	15-16
V. ELEKTRONINIO TURINIO KŪRIMAS, INFORMACINIŲ IR ELEKTRONINIŲ PASLAUGŲ PLĖTRA.....	16
Elektroninio katalogo kūrimas. Naudojimasis elektroniniu katalogu.....	17
Informacinių užklausų tenkinimas.....	17-18
Naudojimasis interneto paslaugomis.....	18-19
Socialinių tinklų naudojimas.....	19
VI. LĖŠŲ PRITRAUKIMAS IR PROJEKTŲ VYKDYMAS, SIEKIANT PRAPLĖSTI PASLAUGŲ REPERTUARĄ IR TOBULINTI ESAMAS PASLAUGAS.....	20
VII. BIBLIOTEKOS ĮVAIZDŽIO FORMAVIMAS, ATSTOVAVIMAS IR PARTNERYYSTĖ.....	20
Bibliotekos viešinimas.....	20-21
Atstovavimas ir partnerystė.....	21
Savanorių pritraukimas.....	22
VIII. DOKUMENTŲ FONDAS IR JO PANAUDOJIMAS.....	22
Fondo apimtis.....	22-24
Dokumentų fondo papildymas (dokumentų įsigijimas).....	24-26
Fondo komplektavimo ir panaudojimo optimalumas.....	26-27
Specialiųjų fondų komplektavimas ir panaudojimas.....	27
Kraštotyros dokumentų fondas ir jo panaudojimas.....	27
Informacinių dokumentų fondas ir jo panaudojimas.....	27-28
Dokumentų fondo cirkuliacija didinant dokumentų prieinamumą.....	28
Dokumentų antrinė atranka ir nurašymas.....	28-29
Dokumentų fondo apsauga.....	29
IX. TAIKOMIEJI TYRIMAI IR METODINĖ VEIKLA.....	29
Metodinė veikla.....	29-30
X. DARBUOTOJAI IR PROFESIONALUMO UGDYMAS.....	30
Darbuotojų profesionalumo ugdymas.....	30-31
XI. PATALPŲ IR INFRASTRUKTŪROS BŪKLĖ.....	31
XII. FINANSAVIMAS.....	31-32
IŠVADOS.....	32

NAUDOJAMOS SANTRUMPOS

d. – diena
dok. – dokumentas
egz. – egzempliorius
e-katalogas – elektroninis katalogas
El. paštas – elektroninis paštas
Eur -eurai
€ – eurai
F – filialas
fiz. vnt. – fizinis vienetas
g. – gatvė
IT – informacinės technologijos
km. – kilometras
kt. – kiti
LIBIS – Lietuvos integrali bibliotekų informacijos sistema
m – metai
Nr. – numeris
PDF – (angl. Portable Document Format) yra atviro standarto formatas
PĮ – programinė įranga
RTF – Rich Text Format failas
sk. – skaičius
Šv. – šventos
TAU – Trečiojo amžiaus universitetas
TXT – tekstinis failas
t. y. – tai yra
val. – valanda
VB – viešoji biblioteka
VBS – viešųjų bibliotekų sistema
vyr. – vyriausioji
žr. – žiūrėti

VADOVO ŽODIS

2020 m. liepos 2 d., po keletą metų trukusios renovacijos, lankytojams duris atvėrė atnaujinta **Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka**, esanti Lai g. 2. Projektas „**Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos patalpų pritaikymas bendruomenės poreikiams**“ įgyvendinamas pagal 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ įgyvendinimo priemonę „Modernizuoti savivaldybių kultūros infrastruktūrą“. Bendra projekto vertė 946 013 Eur, finansuojama iš Europos regioninės plėtros fondo ir iš savivaldybės biudžeto. Vykdamas projektą pertvarkytas pastato išplanavimas, padidintas jo bendrasis plotas, atliktas remontas. Iš kiemo pusės, senos katilinės vietoje, iškilo erdvus statinys – salė renginiams, mokymams, parodoms organizuoti, informacijos ir kraštotyros skyrius, edukacinė erdvė. Įsigyta reikalinga apšvietimo, garso ir vaizdo, kompiuterinė įranga, baldai. Lankytojų patogumui įrengta knygų grąžinimo dėžė, leisianti palikti leidinius patogiu lankytojui metu. Po renovacijos biblioteka tapo draugiškesnė vartotojams su judėjimo negalia.

2020 m. bibliotekos iniciatyva, Kalvarijos miesto aikštėje pastatytas ir, Vasario 16-ąją, susirinkus gausiam būriui kraštiečių ir svečių, iškilmingai atidengtas paminklas Kalvarijos krašte gimusiam ir augusiam, Nepriklausomybės akto signatarui, teisininkui, diplomatui, istorikui, publicistui Petru Klimui (1891-1969). Pirminę paminklo viziją sukūrė skulptorius Julius Narušis, ją įgyvendino skulptorius Marijus Petrauskas. Iškilų Lietuvos istorijos asmenybę atvyko pagerbti ir prie naujo paminklo susirinkusiuosius sveikino Europos Parlamento narys Juozas Olekas, LR Seimo narys Kęstutis Mažeika, Kalvarijos savivaldybės meras Vincas Plikaitis, Jungtinių Amerikos Valstijų kariuomenės atstovas kapitonas Padraic Kenny. Nepriklausomybės akto signataras pagerbtas Kalvarijos šaulių 110-osios kuopos narių salvėmis. Naujai iškilusį paminklą pašventino Kalvarijos Švč. Mergelės Marijos Vardo bažnyčios klebonas Algirdas Žukauskas.

Dar viena džiugi ataskaitinių metų žinia - tai dvigubai padidintas finansavimas naujoms knygoms įsigyti, kas ypač pradžiugino filialų lankytojus. Savivaldybės bibliotekų fondai gausiai pasipildė lietuvių autorių leidiniais (30 %) bei šakine literatūra.

2020 m. Kalvarijos bibliotekų istorijoje (kaip ir daugelio respublikos bibliotekų) turės ir daugybę kitų pavadinimų – pandemijos, nestabilumo, iššūkių, paieškų (bendravimo, naujų veiklos formų), kuriuos privalėjome priimti. Manome, kad su jais susidorojome. Bet tai įvertins lankytojai. Pavasarį šalyje paskelbus visuotinį karantiną, nesant galimybių tiesiogiai bendrauti su lankytojais, organizuoti parodas, renginius, buvo stengiamasi daugumą informacijos, ypač susijusios su Kalvarijos kraštu, kraštiečių jubiliejinėmis datomis, pateikti virtualioje erdvėje.

I. BIBLIOTEKOS PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS

Bibliotekos prieinamumas

Kalvarijos savivaldybėje iš viso yra 12 geografinių taškų, kuriuose veikia ir savo paslaugas teikia Viešoji biblioteka, 10 filialų bei Kalvarijos krašto muziejus/Informacijos centras. Didžioji dalis aptarnaujamo regiono gyventojų (mieste ir kaime), t.y. 85,4 % gyvena 0-4 km spinduliu nuo artimiausios aptarnavimo paslaugas teikiančios bibliotekos, 12,1 % - 5-9 km atstumu ir 2,5 % - 10-14 km spinduliu.

1 lentelėje pateiktas išsamesnis kaimų skaičius bei nuotolis kilometrais (0-14 km) nuo aptarnaujamo regiono bibliotekos.

1 lentelė
2020 m. aptarnaujamo regiono gyventojų, kaimų skaičius ir nuotolis (km) nuo aptarnaujamos bibliotekos

Eil. Nr.	Bibliotekos pavadinimas	Aptarnaujamo mikrorajono kaimų skaičius	Kaimų skaičius (nutolusių nuo mikrorajono aptarnaujamos bibliotekos N km spinduliu)			Kaimų gyventojų skaičius (gyvenančių nuo aptarnaujamos bibliotekos N km spinduliu)			Atstumas nuo mikrorajono aptarnaujamos bibliotekos km (nuo iki)
			0-4 km	4-9 km	10-14 km	0-4 km	4-9 km	10-14 km	
1	Aistiškiai	10	6	4	0	262	88	0	5-7
2	Akmenynai	9	7	2	0	273	80	0	5-6
3	Brukai	25	10	10	5	307	350	78	5-14
4	Jungėnai	14	9	5	0	1280	52	0	5-7
5	Jusevičiai	21	8	6	7	622	231	197	6-13
6	Liubavas	13	7	6	0	304	37	0	5-7
7	Menkupiai	12	7	5	0	298	227	0	5-8
8	Radiškė	11	7	4	0	311	114	0	5-6
9	Salaperaugis	16	8	8	0	282	49	0	5-9
10	Sangrūda	16	10	6	0	715	43	0	5-6
Iš viso		147	79	56	12	4654	1323	275	-

Ataskaitiniais metais Kalvarijos SVB struktūra ir tinklas nekito.

Per paskutinius 3-jus metus bibliotekų tinklo tankumo ir prieigos koeficientas išliko stabilus (žr. 2 lentelę).

2 lentelė

Bibliotekų prieinamumas 2020 m.

Biblioteka	Bibliotekų skaičius metų pabaigoje			Bibliotekų tankumo koeficientas	Bibliotekų prieigos koeficientas	1 biblioteka vidutiniškai aptarnauja vartotojų	Knygnešystė	
	Bibliotekų skaičius	Išorinis aptarnavimo punktas	Iš viso aptarnavimo punktų				Knygnešių skaičius	Aptarnauta vartotojų
VB	1	0	0	0,2	4653	1391	38	58
Filialai	10	0	0	1,6	625	194	88	172
Sistema	11	0	0	1	991	302	126	230

2020 m. Kalvarijos savivaldybės viešųjų bibliotekų darbo laikas nepasikeitė. Viešojoje bibliotekoje per metus iš viso dirbta 253 darbo dienos, vienam filiale vidutiniškai – 225.

Kitų išorinių aptarnavimo ar mobilių paslaugų punktų savivaldybės viešosios bibliotekos neturi.

Bibliotekų paslaugų prieinamumas turintiesiems negalia

Dėl COVID-19 (koronaviruso infekcijos) paskelbto karantino, dokumentų skolinimas už bibliotekos ribų 2020 m. buvo ypatingai aktualus. Vartotojams, priklausantiems vyresnio amžiaus ir rizikos grupei, spaudinių pristatymo į namus paslaugą teikė knygnešiai (darbuotojai, šeimos nariai, kaimynai, socialinės darbuotojos). Jų skaičius per 2020 m. bibliotekose ženkliai padidėjo (žr. 3 lentelę).

3 lentelė

Knygnešystė 2018-2020 m.

Metai	Knygnešių skaičius			
	2018	2019	2020	Pokytis 2019/2020 m.
VB	25	25	38	+13
Filialai	49	59	88	+29
Sistema	74	84	126	+42

Daugiausiai knygnešių turėjo Jusevičių (25) ir Brukų (14) filialai. Vidutiniškai vienai kaimo bibliotekai teko 9 knygnešiai.

2020 m. Kalvarijos savivaldybės gyventojams, turintiems fizinę negalią, sudarytos didesnės galimybės naudotis bibliotekos paslaugomis. Silpnaregiai vartotojai specialia įranga gali skaityti spausdintus tekstus, konvertuoti juos PDF, RTF, TXT formatus, įrašyti į išorinius įrenginius, pasinaudoti Brailio rašto spausdintuvo paslauga.

Pasiekimai, trūkumai ir problemos, susijusios su bibliotekų ir jų paslaugų prieinamumu

Džiugina 2020 metų pasiekimai: populiarėja spausdinių pristatymo į namus paslauga pagal visų amžiaus grupių vartotojų poreikius, didėja knygnešių skaičius bibliotekose, sukurta informacinės aplinkos prieiga silpnaregiams vartotojams, įrengtas įėjimas bei sanitarinių mazgų pritaikymas neįgaliesiems viešosios bibliotekos lankytojams. Tačiau patekti į kaimo bibliotekas vyresnio amžiaus ar turintiems judėjimo negalią vartotojams keblu, nes 6 filialų (Aistiškių, Akmenynų, Jungėnų, Liubavo, Radiškės, Sangrūdės) patalpos yra antrame pastato aukšte, o esančios pirmajame aukšte, turi 5-10 pakopų laiptus.

II. BENDROJI VARTOTOJŲ CHARAKTERISTIKA

Gyventojų sutelkimas bibliotekose. Registruoti vartotojai

2020 m. paslaugomis naudojosi 3327 vartotojai. Kalvarijos savivaldybėje gyveno 10905 gyventojai. Gyventojų sutelktumo procentas išvestas vadovaujantis gautais duomenimis iš Registrų centro (pagal gyventojų deklaruojamąją gyvenamąją vietą), kuriuos pateikia Kalvarijos savivaldybės seniūnijos (Akmenynų, Kalvarijos, Liubavo, Sangrūdės). Kiekvienais metais laipsniškai mažėjant gyventojų skaičiui savivaldybėje, šiek tiek kinta ir bendras vartotojų sutelkimo procentas, tačiau suaugusiųjų gyventojų sutelktumas stabilus (2020 m. – 27 % , 2019 m. – 27 %, 2018 m. – 28 %). Bendrą visų vartotojų sutelktumo procentą iliustruoja 4 lentelė.

4 lentelė

Gyventojų sutelkimas bibliotekose 2018-2020 m.

Biblioteka	Gyventojų skaičius aptarnaujamame mikrorajone			Vartotojų skaičius			Gyventojų sutelkimo procentas		
	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
a) Bendri gyventojų sutelktumo rodikliai									
VB	4767	4639	4653	1451	1442	1391	30	31	30
F	6661	6484	6252	2217	2098	1936	33	32	31
VBS	11428	11123	10905	3668	3540	3327	32	32	31
b) Vaikų sutelktumo rodikliai									
VB	718	577	554	301	301	298	42	52	54
F	973	912	880	650	594	514	67	65	58
VBS	1691	1489	1434	951	895	812	56	60	57

2018-2020 m. Kalvarijos savivaldybėje gyventojų vaikų iki 14 metų sumažėjo 15 %, tačiau jų sutelktumas išlieka didesnis nei suaugusiųjų gyventojų.

Lojalių bibliotekos vartotojų skaičiaus procentas lyginant su praėjusiais metais keitėsi nežymiai (žr. 5 lentelė).

5 lentelė

Vartotojų ilgalaikis naudojimas bibliotekų paslaugomis 2018-2020 m.

Biblioteka	Perregistruotų vartotojų skaičius			Naujai registruotų vartotojų skaičius			Perregistruotų vartotojų procentas		
	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
a) Bendri vartotojų lojalumo rodikliai									
VB	1275	1297	1235	176	145	156	88	90	89
F	1932	1678	1718	285	420	218	87	80	89
VBS	3207	2975	2953	461	565	374	87	84	89
b) Vaikų lojalumo rodikliai									
VB	233	242	244	68	59	54	77	80	82
F	531	451	451	119	143	63	82	76	88
VBS	764	693	695	187	202	117	80	77	86

Registruotų vartotojų sudėtis.

2020 m. vartotojų grupės: vaikai (ikimokykl.-7 kl) – 811 (viešojoje bibliotekoje -298, filialuose – 513); Tarnautojai – 512 (viešojoje bibliotekoje – 234, filialuose – 278); Senjorai – 416 (viešojoje bibliotekoje – 146, filialuose – 270); Darbininkai – 397 (viešojoje bibliotekoje – 122, filialuose – 275); Bedarbiai – 369 (viešojoje bibliotekoje – 177, filialuose – 192); Moksleiviai (8 kl.-12 kl.) – 358 (viešojoje bibliotekoje – 176, filialuose – 182). Skaitytojų grupę „Kiti vartotojai“ sudarė Darbuotojai (18), Virtualūs lankytojai (23), Neįgalieji (61), Dirbantys ir besimokantys (7) bei Kiti (180). Ataskaitiniais metais šioje grupėje buvo 289 vartotojai (viešojoje bibliotekoje – 182, filialuose – 107). Pačios mažiausios bibliotekos skaitytojų grupės Studentai (iš viso – 103, iš jų viešojoje bibliotekoje – 57, filialuose – 46) ir Ūkininkai (iš viso – 72, iš jų viešojoje bibliotekoje – 0, filialuose – 72). Didžiausia – ikimokyklinių ir 7 kl. mokiniai.

Fiziniai apsilankymai

Lyginant 2020-uosius su praėjusiais metais (2019 m.), bendras apsilankymų skaičius bibliotekose sumažėjo 5916, filialuose – 8976. Tačiau Viešojoje bibliotekoje apsilankymo rodiklis išaugo iki 3060. Ypatingai suaktyvėjo suaugusiųjų lankymasis bibliotekoje (padidėjo - 6866). Įtakos galėjo turėti bibliotekos veikla: organizuota atnaujintų patalpų atidarymo šventė, konferencijos skirtos, Nepriklausomybės akto signatarui Petriui Klimui ir Kunigui Mykolui Krupavičiui bei Nepriklausomybės akto signataro Petro Klimo paminklo atidengimas. Nemažai lankytojų į biblioteką pritraukė Kalvarijos atviros jaunimo erdvės „Vietukė“ organizuoti užsiėmimai, knygos „Kalvarijos kraštas, Kelionių vadovas“ bei dokumentinio filmo „Keturiadesimt žydinčių pavasarių“ pristatymai, poezijos šventė „Rudens spalvos“, įvairūs edukacijai užsiėmimai ir kiti renginiai. Tačiau Vaikų lankomumas ataskaitiniais metais viešojoje bibliotekoje sumažėjo 3806 (žr. 6 lentelė).

6 lentelė

Bibliotekų lankytojų skaičius 2018-2020 m.

Biblioteka	Apsilankymų skaičius					
	Iš viso			iš to skaičiaus vaikų apsilankymų		
	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
VB	20227	26244	29304	6698	11260	7454
F	40921	41040	32064	19359	19085	13606
VBS	61148	67284	61368	26057	30345	21060

Viešojoje bibliotekoje per dieną vidutiniškai apsilankė 129 lankytojai (228 darbo dienos). Viename filiale – 14 lankytojų (225 darbo dienos).

III. DOKUMENTŲ IŠDUOTIES PASLAUGA

2020 m. vartotojams buvo išduota 19194 egz. dokumentų mažiau nei 2019-aisiais (vaikams 7296 egz. mažiau). Viešojoje bibliotekoje dokumentų skolinimas vartotojams sumažėjo 5333 egz., iš jų vaikams – 1255 egz., Filialuose – 13861 egz., iš jų vaikams - 6041 egz.

2020 m. išdavimas pagal dokumentų rūšis:

Viešojoje bibliotekoje:

- knygų išduota 48 %;
- periodikos – 51 %;
- kitų dok. 1 %.

Filialuose:

- knygų išduota 61,1 %;
- periodikos – 38,5 %;
- kitų dok. 0,4 %.

Bibliotekų sistemoje:

- knygų išduota 59 %;
- periodikos – 40 %;
- kitų dok. 1 %.

7 lentelė

Dokumentų fizinių vienetų išduotis 2018-2020 m.

Biblioteka	Išduotų dokumentų skaičius					
	Iš viso			iš to skaičiaus vaikams		
	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
VB	37099	35494	30161	7581	6359	5104
F	71962	72211	58350	24887	24706	18665
VBS	109061	107705	88511	32468	31065	23769

2018-2020 m. dokumentų išduotis vaikams:

- Viešojoje bibliotekoje 2020 m. – 17 %, 2019 m. – 18 %, 2018 m. – 20 %;
- Filialuose 2020 m. – 32 %, 2019 m. – 34 %, 2018 m. – 35 %;
- Bibliotekų sistemoje 2020 m. – 27 %, 2019 m. – 29 %, 2018 m. – 30 %.

Vietoje išduotų dokumentų rodiklis ženkliai sumažėjo galimai dėl pakitusių darbo sąlygų karantino laikotarpiu, kai vartotojai į bibliotekos patalpas nebuvo įleidžiami. Jie turėjo tik vieną galimybę – dokumentus skaityti namuose. 2018-2020 m. dokumentų išduotį į namus ir vietoje iliustruoja 8 lentelė.

8 lentelė

Dokumentų fizinių vienetų išduotis į namus ir vietoje 2018-2020 m.

Biblioteka	Išduotų dokumentų skaičius						Išduotų į namus dokumentų procentas		
	Į namus			Vietoje			2018 m.	2019 m.	2020 m.
	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.			
a) Bendri dokumentų išduoties rodikliai									
VB	26196	27100	24775	10903	8394	5386	71	76	82
F	60366	60772	53885	11596	11439	4465	84	84	92
VBS	86562	87872	78660	22499	19833	9851	79	82	89
c) Dokumentų išduoties vaikams rodikliai									
VB	5506	5203	4653	2075	1156	451	73	82	91
F	20493	20766	17141	4394	3940	1524	82	90	92
VBS	25999	25969	21794	6469	5096	1975	80	88	92

2020 m. skaitytojams į namus paskolinta dokumentų:

- Viešojoje bibliotekoje suaugusiems vartotojams 83 %, vaikams 17 %;
- Filialuose suaugusiems vartotojams 68 %, vaikams 32 %;
- Bibliotekų sistemoje suaugusiems vartotojams 73 %, vaikams 27 %;

9 lentelė

Vartotojų skaitymo intensyvumas (skaitomumas) 2018-2020 m.

Biblioteka	Vieno vartotojo panaudotų dokumentų fizinių vienetų skaičius					
	Visų registruotų vartotojų			Vaikų		
	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
VB	26	25	22	25	21	17
F	32	34	30	38	39	36
VBS	30	30	27	34	33	29

Ataskaitiniais metais nemažą indėlį vartotojų aptarnavime atliko knygnešiai. Bibliotekos skaitytojams nunešti dokumentai sudarė 9 % visų išduotų dokumentų (viešojoje bibliotekoje – 11, filialuose – 8). Vidutiniška dienos išduotis - 34 leidiniai (viešojoje bibliotekoje – 13, filialuose – 21). 2018-2020 m. paslauga, pristatant knygas į namus, padidėjo 87 %, aptarnautų vartotojų – 77 % (žr. 10 lentelę).

10 lentelė

Nestacionarus vartotojų aptarnavimas 2018-2020 m.

Metai	Išoriniai aptarnavimo punktai		Mobilūs paslaugų punktai		Knygnešystė					
	Aptarnautų vartotojų skaičius	Išduota dokumentų (fiz. vnt.)	Aptarnautų vartotojų skaičius	Išduota dokumentų (fiz. vnt.)	Aptarnautų vartotojų skaičius			Išduota dokumentų (fiz. vnt.)		
					VB	F	VBS	VB	F	VBS
2018 m.	X	X	X	X	14	116	130	851	3536	4387
2019 m.	X	X	X	X	23	121	144	2372	3964	6336
2020 m.	X	X	X	X	58	172	230	3339	4879	8218
Pokytis 2019/2020	X	X	X	X	+35	+51	+86	+967	+915	+1882

Pasirašius bendradarbiavimo sutartį su Lietuvos aklyjų biblioteka, panaudos būdu buvo gauta 229 garsinės knygos. Per metus šia paslauga pasinaudojo 1 vartotojas, jam išduota 5 egz. dokumentų.

Populiariausi 2020 m. leidiniai

2020 m. Viešosios bibliotekos suaugusiųjų skaitytojų skaitomiausias knygų dešimtukas: „Rožių dvaras“ /Irena Buivydaitė/; „Kalvarijos kraštas: kelionių vadovas“ /knygą sudarė Asta Jankeliūnienė/; „Mergina iš Italijos“ /Lucinda Riley/; „Padovanok man savaitgalį“ /Irena Buivydaitė/; „Nekaltoji žmona“ /Amy Lloyd/; „Šiltnamis“ /Vytautas Varanius/; „Mano vardas – Marytė“ /Alvydas Šlepikas/; „Aistra užribyje“ /Virginija Meilūnė/; „Našlaičių traukinys“ /Christina Baker Kline/; „Vieną gruodžio dieną“ /Josie Silver/.

Suaugusiųjų skaitytojų skaitomiausia periodika: laikraščiai – Kauno diena, Vakaro žinios, Lietuvos rytas; žurnalai – Ji, Prie kavos, Žmonės.

2020 m. Viešosios bibliotekos vaikų skaitytojų skaitomiausių knygų dešimtukas: „Nepalik manęs“ /Janina Degutytė/; „Mergaitė, norėjusi išgelbėti knygas“ /Klaus Hagerup/; „Nykštukas Nilsas Karlsonas“ /Astrida Lindgren/; „Vaikų karas“ /Petras Cvirka/; „Juozukas, pieštukas ir trintukas“ /Pranas Mašiotas/; „Kiškių sukilimas“ /Kazys Binkis/; „Ronja plėšiko duktė“ /Astrid Lindgren/; „Mijo, mano Mijo“ /Astrid Lindgren/; „Meškis ir Žąsis“ /Nadia Kovaliova/; „Kiškis Drąsuolis“ /Pranas Mašiotas/.

Skaitytojų vaikų skaitomiausia periodika: Flintas, Justė, Lututė.

Filialai duomenų nepateikė.

Pasiekimai, trūkumai ir problemos, susijusios su dokumentų išduotimi

2020 m. pradėta teikti dokumentų skolinimo paslauga regėjimo negalią turintiems vartotojams. Tikėtina kad, knygnešių skaičiaus didėjimą įtakojo judėjimo apribojimas, įvestas dėl COVID-19 pandemijos. Knygos į namus buvo nešamos ne tik neįgaliesiems ar garbaus amžiaus žmonėms, bet ir kitiems šeimos nariams. 2020 m. išduotų dokumentų skaičius buvo pats mažiausias per paskutinius trejus metus. Vidutiniškai viename filiale išduota mažiau 1386 fiz. vnt. leidinių. Pagrindinė priežastis – pakitę darbo sąlygos karantino metu. Tris savaites (pirmojo karantino metu nuo kovo 16 d. iki

balandžio 27 d.) bibliotekoje darbas vyko „už uždarų durų“, t. y. vartotojai nebuvo aptarnaujami. Vėlesniu karantino laikotarpiu dokumentai buvo išduodami bekontakčiu būdu, iš anksto suderinus atvykimo laiką ir pageidaujamų dokumentų sąrašą. Toks aptarnavimo būdas tiko ne visiems vartotojams. Dalis vartotojų, mėgdavę skaityti periodiką, karantino metu tiesiog neatėjo į biblioteką. Nuotoliniu būdu besimokantiems vaikams buvo suteikta galimybė nemokamai skaityti elektronines knygas iš „Vyturio“ bibliotekos, o to pasekoje mažėjo poreikis spausdintinėms knygoms.

IV. KULTŪRINĖS, EDUKACINĖS BIBLIOTEKOS PASLAUGOS

Bendroji charakteristika

2020 m. buvo paskelbti Tautodailės metais. Šiai datai paminėti bibliotekose buvo parengta literatūrinės bei įvairių darbų parodos, popietės, susitikimai, edukaciniai užsiėmimai („Kalvarijos krašto kūrėjai“, „Atvelykis – vaikų velykėlės“, „Audžia staklelės“, „Tradicijos ir dabarties ryšys: Suvalkijos krašto tautodailė“ ir „Kas užia be vėjo“ ir kt.) Kaip ir kiekvienais metais aktyviai sudalyvauta skaitymo skatinimo iššūkyje „Vasara su knyga“, kurio tikslas - sukviesti kuo daugiau skaitytojų dalyvauti skaitymo varžytuvėse. Karantino priemonių taikymas pakoregavo daugelio renginių organizavimą bibliotekose, dalis jų buvo perkelta į virtualią erdvę. Socialinių tinklų dėka, bibliotekos vartotojus kvietė į tiesiogines transliacijas. Lankytojai galėjo: stebėti trumpus edukacinius video, kaip pasidaryti advento vainiką, ar velykinę puokštę, dalyvauti virtualiose viktorinose, edukaciniuose žaidimuose, kryžiažodžių sprendimuose, fotografijų konkursuose. Bibliotekų, Muziejaus/Informacijos centro lankytojams buvo teikiama informacija: apie veikiančias mieste maitinimo, apgyvendinimo įstaigas, lankytinus objektus, siūlomi individualūs maršrutai, bei vietos, kurias verta pamatyti Kalvarijos krašte.

2018-2020 m. Viešųjų bibliotekų renginius pagal rūšis iliustruoja 11 lentelė.

11 lentelė

Bibliotekos organizuotų 2018-2020 m. renginių skaičius

Vyko	Renginių iš viso			iš to skaičiaus									
				Žodiniai			Kompleksiniai			Vaizdiniai			
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	Iš jų parodos 2020
a) Bendri renginių rodikliai													
VB	209	317	428	112	232	278	47	43	29	50	42	121	96
F	339	506	422	118	291	146	65	56	57	159	159	219	219
VBS	548	823	850	230	523	424	112	99	86	206	201	340	315
b) Renginių vaikams rodikliai													
VB	61	62	48	6	22	11	28	10	11	27	30	26	26
F	155	180	134	72	114	47	28	26	26	55	40	61	61
VBS	216	242	182	78	136	58	56	36	37	82	70	87	87

*įskaitant ir edukacinius renginius

2018-2020 m. renginių vartotojams vaikams organizuota 15,7 % mažiau. Iš jų: viešojoje bibliotekoje – 21,3 %, filialuose – 13,5 %. Ataskaitiniais metais vidutiniškai viename filiale buvo pravesta 13 renginių (2019 m. – 18, 2018 m. – 15).

2020 m. viešojoje bibliotekoje renginių lankytojų skaičius (žr. 12 lentelę), lyginant su praėjusiais metais padidėjo 22 %. Išibėgėjus vasarai, po dviejų metų biblioteka savo skaitytojams atvėrė atnaujintų patalpų duris, organizavo įvairius renginius: ekskursijas, parodas, konferencijas, popietes, edukacinius užsiėmimus, mokymus, filmų peržiūras (žr. 1 priede).

12 lentelė

Bibliotekos organizuotų 2018-2020 m. renginių* lankytojų skaičius

Vyko	Lankytojų skaičius						Renginių lankytojų pokytis 2019/2020
	2018 m.		2019 m.		2020 m.		
	renginių	iš jų parodų	renginių	iš jų parodų	renginių	iš jų parodų	
a) Bendri renginių rodikliai							
VB	2248	0	12415	7386	15136	8958	+2721
F	2435	0	19214	16672	14858	12443	-4356
VBS	4683	0	31629	24058	29994	21401	-1635
b) Renginių vaikams rodikliai							
VB	534	0	5308	4972	2747	2394	-2561
F	1324	0	5100	3713	6616	5274	+1516
VBS	1858	0	10408	8685	9363	7668	-1045

*įskaitant ir edukacinius renginius

** bendras renginių lankytojų pokytis

2018-2020 m. filialuose renginių lankomumas sumažėjo 22,7 %. Tai galėjo įtakos turėti vartotojų aptarnavimas bibliotekose bekontakčiu būdu.

2020 m. Kalvarijos Muziejus/Informacijos centras sulaukė 639 lankytojų. Didžioji dalis – suaugę asmenys, gyvenantys Kalvarijos savivaldybėje, likusieji - atvykę iš kitų Lietuvos vietovių.

13 lentelė

**Kalvarijos krašto Muziejaus/Informacijos centro lankytojai
(čia įeina ir renginių lankytojai, ir atvykę pasiklausti informacijos)**

Data	Lankytojai viso	Pagal amžiaus grupes			Pagal gyvenamąją vietą			Pagal socialines grupes	
		Vaikai iki 14 m.	Jaunimas	Suaug	Kalvarijos krašto gyventojai	Kitų Lietuvos vietovių gyventojai	Užsienio šalių gyventojai	Seniorai (65+)	Neįgalūs
2020 m.	3232	273	158	2801	2756	476	1	150	0

14 lentelė

**Kalvarijos krašto Muziejaus/Informacijos centro renginių lankytojų skaičius
(tik renginių)**

Data	Lankytojai viso:	Pagal amžiaus grupes			Pagal socialines grupes	
		Vaikai iki 14 m	Jaunimas	Suaugę	Seniorai (65+)	Neįgalūs
2020 m.	2593	250	170	2173	86	0

Ataskaitiniais metais buvo organizuota edukacinių renginių ženkliai daugiau nei 2018-aisiais. Prie to galimai prisidėjo dalyvavimas skaitymo skatinimo iššūkyje, organizuota „Jaunųjų menininkų“ vasaros stovykla vaikams, įgyvendinamas projektas „Kur – saugu ir gera“, Kalvarijos TAU Meno fakulteto užsiėmimai, vykę VB, Aistiškių, Jungėnų, Jusevičių, Sangrūdės filialuose. Išaugo ir lankytojų skaičius (žr.15 lentelė).

15 lentelė

Bibliotekos organizuotų 2018-2020 m. edukaciniai renginiai

Vyko	Edukacinių renginių skaičius			Edukacinių renginių lankytojai		
	VB	F	VBS	VB	F	VBS
<i>a) Bendri renginių rodikliai</i>						
2018	23	29	52	263	278	541
2019	21	43	64	184	537	721
2020	127	37	164	2308	278	2586
Pokytis 2019/2020 m.	+106	-6	+100	+2124	-259	+1865
<i>b) Renginių vaikams rodikliai</i>						
2018	14	13	27	172	149	321
2019	6	12	18	71	130	201
2020	21	15	26	121	109	230
Pokytis 2019/2020 m.	+5	+3	+8	+50	-21	+29

16 lentelė

2020 m. Kalvarijos krašto muziejaus ekskursijų skaičius, lankytojai

Data	Ekskursijų skaičius	Dalyvių skaičius	Pagal amžiaus grupes			Pagal socialines grupes	
			Vaikai iki 14 m.	Jaunimas	Suaugę	Senjorai (65+)	Neįgalūs
2020 m.	6	0	0	0	0	0	0

Renginių apžvalga (žr. 1 priedą)

Parodos - labiausiai paplitusi prioritetinga bibliotekos fondo sklaidos forma, tapusi bibliotekų veiklos klasika. Kiekvienais metais bibliotekos lankytojams rengiamos **literatūrinės parodos**, skirtos rašytojų jubiliejams paminėti (Kazio Borutos, Antano Baranausko, Justino Marcinkevičiaus, Pauliaus Širvio, Almos Karosaitės, Hanso Kristijono Anderseno, Anne-Catharina Vestly, Emilijos Liegutės-Balionienės, Gendručio Morkūno ir kt.), kalendorinėms datoms pažymėti. Šiuolaikinių technologijų apsuptyje įprastos, tradicinėje erdvėje vykstančios **parodos** įgauna naujus pavidalus ir keliasi į **virtualią erdvę**. **Meno, tautodailės (kūrybinės) parodos** bibliotekoje suburia bendrystei visus: lankytojus, meno gerbėjus, profesionalus, liaudies kūrėjus, bendruomenės narius. 2020 m. atnaujintų viešosios bibliotekos patalpų atidarymo proga (liepos 2 d.), bibliotekoje buvo eksponuojama ir abejingų nepaliko net keletas parodų: kolekcininko Manto Vaitiekūno atvirukų ir fotografijų paroda „**Senoji Kalvarija**“, bibliotekos dokumentų komplektavimo ir tvarkymo skyriaus vedėjos Nijolės Skroblienės paveikslų iš vilnos paroda „**Trumpalaikiškumas**“, dailininko Vytauto Kalinausko nutapytų žymių kraštiečių portretų paroda „**Kraštiečių alėja**“, kūrėjos Dalios Arminienės „**Lėlės tautiniais kostiumais**“ paroda. Tautodailininko Antano Lastausko medžio drožinių paroda buvo skirta Kalvarijos krašto šventei „**Šypsai savo kraštui**“.

Konferencijos – didesnės apimties renginys bibliotekoje, pritraukiantis bendruomenės narius, vietos administraciją, politinius ir visuomenės veikėjus. 2020 m. buvo organizuotos **konferencijos**, skirtos Nepriklausomybės akto signatarui **Petrui Klimui** ir kunigui **Mykolui Krupavičiui**, kurių metu prisiminti ir pagerbti šie žymūs kraštiečiai.

Popietės, šventės, susitikimai buvo skirtos kalendorinėms datoms atminti pamėgtos tiek vaikų, tiek suaugusiųjų lankytojų (Sausio 13-oji, Vasario 16-ojis, Užgavėnės, Šv. Velykos, Vaikų gynimo diena ir kt.). Didelio, ne tik krašto, bet ir visos Lietuvos gyventojų susidomėjimo, sulaukė Nepriklausomybės akto signataro Petro Klimo paminklo atidengimas Kalvarijos miesto aikštėje. Kalvarijos krašte gimęs ir augęs, Nepriklausomybės akto signataras, teisininkas, diplomatas, istorikas, publicistas Petras Klimas (1891-1969) kovojo už Lietuvos laisvę, prisidėjo prie Lietuvos valstybės kūrimo. Rugsėjo 24 d. Kalvarijos žieminėje sinagogoje Kalvarijos gimnazijos moksleiviai, pedagogai, kiti kalvarijiečiai skaitė Kalvarijos štetle gimusių, gyvenusių žydų, nužudytų Holokausto metu, Vardus, taip buvo prisiminta ir pagerbta, 1941 m. rugsėjo 1 d., sunaikinta **Kalvarijos žydų bendruomenė**. Rugsėjo 9 d. Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje vyko susitikimas su **Stanislavu Stavickiu-Stano**, kurio metu autorius pristatė knygą „Kodėl aš?“.

Skaitymo iššūkis. 2020 m. jau penktą kartą Kalvarijos savivaldybės viešųjų bibliotekų vartotojai priėmė „**Skaitymo iššūkį**“ ir įvykdė užduotis: perskaitė eiliuotą knygą, knygą apie draugystę, knygą, kurios pavadinime yra skaičius, Šiaurės šalių autoriaus knygą, knygą apie gamtą. Vienas iš pagrindinių respublikinių prizų – sėdmaišis - atiteko Kalvarijos viešosios bibliotekos jaunajai skaitytojai Adrijai. Visi jaunieji skaitytojai, priėmę iššūkį, buvo pakviesti pasodinti vaistažolių sėklų pripildytą savo knygų skirtuką.

Stovyklos. Nemažas iššūkis bibliotekininkams – **vaikų vasaros** stovyklos. 2020 m. viešojoje bibliotekoje buvo organizuota (pagal projektą) **vasaros stovykla** „Jaunieji menininkai“. Jos metu vyko įvairūs edukaciniai bei laisvalaikio užsiėmimai. Geras emocijas stovyklautojams garantavo burbulatoriaus skleidžiami milžiniški, spalvoti ir labai nuotaikingi muilo burbulai, kurie patinka visiems: vaikams, nebe vaikams, vis dar vaikams. O visų svarbiausia, kad šie milžiniški muilo burbulai tiesiog „privertė“ visus stovyklautojus šypsotis! Geros nuotaikos vedini vaikai tobulino piešimo bei tapybos įgūdžius. Dailininkas Vytautas Kalinauskas jiems praskleidė šydą į meno pasaulį, padėjo kurti vitražus, lipdė iš molio, tapė ant drobės. Stovyklos uždarymą vainikavo vaikų kūrybos darbų paroda. Menas jiems suteikė puikią galimybę laisvai išlieti emocijas.

Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka bendradarbiauja su Kalvarijos gimnazija. 2020 m. viešosios bibliotekos interaktyvioje erdvėje bibliotekininkas Saulius Vyšniauskas ir savanorės gimnazijos pradinių klasių moksleiviams, dalyvavusiems mokyklos **vasaros stovykloje**, vedė užsiėmimus. Smalsuolius stovyklautojus supažindino su naujai įrengta interaktyvia erdve, pasiūlė išbandyti naujausias technologijas.

Edukaciniai renginiai įtraukia vaikus, paauglius, suaugusiuosius į aktyvią kultūrinę laisvalaikio veiklą bibliotekoje. Įgyvendinant Kalvarijos atviros jaunimo erdvės „Vietukė“ parengtą projektą „Kur – saugu ir gera“. Kiekvieną ketvirtadienį Kalvarijos krašto jaunimas vykdė įvairias veiklas: tapė paveikslus „Tapyba be teptuko“, „Vasaros pėdsakai“, „Vabalai iš gamtos gėrybių“, „Piešimo triukai su pastelinėmis kreidelėmis“, kūrė atvirukus, mokėsi gaminti maistą. Kitų edukacinių užsiėmimų metu vartotojai, Kalvarijos TAU senjorai tobulino meninius, kūrybinius gebėjimus, kurdami knygų skirtukus, paveikslus Enkauska technika (vaško dažai ir lygintuvas), gamino iš vaško žvakes, kvapus, lipdė iš molio angelus, Užgavėnių kaukes, mokėsi muilo gaminimo technikos.

Intelektualiniai žaidimai (protų mūšiai, viktorinos) – tai Kalvarijos krašto gyventojų itin pamėgta laisvalaikio praleidimo forma. Bibliotekos lankytojai dalyvavo „Aukšinio proto“ 2020 m. tryliktajame pavasario ir keturioliktajame žaidimų sezonuose. Buvo suburtos trys komandos: „Orijos dvaras“, „Pyragaičiai“ ir „Kur vinukai?“. Džiugu, kad į Viešosios bibliotekos darbuotojų 2020 m. suorganizuotus šešiolika gyvų „Aukšinio proto“ žaidimų rinkosi ne tik senbuviai, nuolatiniai dalyviai, bet prisijungė ir keltas naujų žaidėjų. Organizuoti intelektualūs žaidimai ir jaunimui. Spalio 22 d. Kalvarijos krašto muziejuje vyko viktorina „Ar pažįsti Kalvarijos kraštą?“, kurioje dalyvavo Kalvarijos gimnazijos 8b, 8c ir IIIIG klasės moksleiviai. Jaunimas atsakinėjo į parengtus klausimus apie Kalvarijos krašto žymius žmones, paveldo objektus, istorinius įvykius.

Ekskursijos. Ekskursijų tikslas bibliotekoje - susipažinti su šiuolaikine biblioteka, jos paskirtimi ir knygų įvairove. Ataskaitiniais metais buvo pravesta 6 ekskursijos po atnaujintas viešosios bibliotekos patalpas vartotojams, miesto svečiams, moksleiviams.

Filmai – dar viena pramoga bibliotekos vartotojams, suteikianti galimybę laisvalaikį leisti kiek kitaip. 2020 m. viešoji biblioteka dalyvavo Lietuvos žmogaus teisių centro organizuoto dokumentinių filmų festivalio „Nepatogus kinas“ veikloje. Filmai buvo rodomi viešojoje bibliotekoje ir jos filialuose. 2020 m. vasario 7 d. kalvarijiečiai ir svečiai rinkosi į Kalvarijos krašto muziejų, kuriame vyko **dokumentinio filmo „Keturiasdešimt žydinčių pavasarių“** pristatymas. Įvykus filmo peržiūrai, gausiai susirinkusiems renginio dalyviams kapelos „Gegužio žiedai“ muzikantai dovanavo koncertą. Kaip gimė idėja sukurti šį filmą? 2019 m. kapelos „Gegužio žiedai“ kolektyvas šventė savo veiklos 40-metį, o vadovas Vincentas Kazimieras Svitojus – 90-metį. Šie gražūs jubiliejai buvo paskata sukurti filmą apie Kalvarijos kraštą garsinantį kolektyvą. Viešoji įstaiga „Užupio namai“ parengė projektą „Kas dainose neišdainuota“. Projekto partneriais buvo Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka. Kalvarijos krašto muziejus dalyvavo filmo kūrime apie Kalvarijos žydus.

Kiti renginiai. 2020 m. liepos 18 d., vėlyvą šeštadienio vakarą, bibliotekoje rinkosi naktinės lobio medžioklės entuziastai (Kalvarijos baidarininkai). Apsiginklavę prožektoriais, dalyviai bibliotekoje ieškojo paslėptų „lobių“ (knygų), suradę buvo apdovanoti, gavo po auksinę monetą iš dingusių piratų turtų ir toliau galėjo tęsti lobio paieškas. Sangrūdodos filiale jau tradicija tapo Nacionalinio diktanto rašymas bibliotekoje. Džiugu, kad šiais, ataskaitiniais, metais savo jėgas, rašant diktantą, nutarė išbandyti įvairaus amžiaus dalyviai. Prizininkais netapo, bet rezultatai nenuvylė.

Mokymai gyventojams ir bibliotekos vartotojams

Kalvarijos savivaldybės viešųjų bibliotekų lankytojai dalyvauja projekto „Prisijungusi Lietuva“: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė” nemokamuose skaitmeninio raštingumo mokymuose pagal pradedančiųjų ir pažengusiųjų mokymosi programas. Paklausiausi mokymai jau turintiems pagrindinius skaitmeninius įgūdžius ir tik norintiems pagilinti žinias – šiomis temomis (6 val.): „Efektyvus laiko planavimas ir bendravimas“, „Skaitmeninių nuotraukų apdorojimas ir saugus dalijimasis“, „Dokumentų kūrimas internete ir dalijimasis kitais“, „E. bendruomenės TAU: būk aktyvus, unikalus ir verslus!“, „Karjeros galimybės TAU: inovatyvus savęs pristatymas“, „Pristatymų rengimas“, „Sumaniau apsipirkime ir atsiskaitykime internetu“, „Viešosios paslaugos internetu kiekvienam“, „Planuokime laisvalaikį internetu“, „Būkime saugūs internete“, „Skaičiuoklė darbui ir namams“. Prarandantys aktualumą mokymai pradedantiesiems „Skaitmeninės technologijos TAU: ateik, sužinok, išmok“ (18 val.), nes daugelis lankytojų jau turi skaitmeninio raštingumo pradmenis.

2020 m. skaitmeninio raštingumo mokymuose dalyvavo 424 gyventojai (232 val.). Iš jų, viešosios bibliotekos – 357 gyventojai (151 val.), filialų – 67 gyventojai (81 val.). Kituose mokymuose bei edukaciniuose užsiėmimuose dalyvavo 721 gyventojas (187 val.). Iš jų: viešosios bibliotekos – 441 gyventojas (127 val.), filialų – 280 gyventojų (60 val.). Kalvarijos savivaldybės gyventojams suteiktos 1206 (178 val.) skaitmeninio raštingumo konsultacijos. Iš jų: viešosios bibliotekos – 449 gyventojams (60 val.), filialų – 712 gyventojų (118 val.). Iš viso per 2020 m. apmokyti ir konsultuoti 2351 gyventojas (597 val.). Iš jų: viešosios bibliotekos – 1292 gyventojai (338 val.), filialų – 1059 gyventojai (259 val.).

V. ELEKTRONINIO TURINIO KŪRIMAS, INFORMACINIŲ IR ELEKTRONINIŲ PASLAUGŲ PLĖTRA

Siekdama patenkinti kintančius bendruomenės narių poreikius, bibliotekos nemažai dėmesio skiria elektroninių paslaugų užtikrinimui – prieigai prie interneto, interneto svetainės palaikymui, elektroninio katalogo funkcionavimui, prieigai prie prenumeruojamų užsienio ir Lietuvos duomenų bazių (toliau – DB).

Bibliotekoje nuo 2004 m., naudojantis Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos programine įranga (toliau – LIBIS PĮ), yra automatizuoti katalogavimo procesai, užtikrintas automatizuotas vartotojų bibliotekinis aptarnavimas, dokumentų užsakymas ir išdavimas, suteikiama galimybė vartotojui naudotis interaktyviomis elektroninėmis paslaugomis.

2015 m. įdiegtas LIBIS Periodikos posistemis. Visi periodiniai leidiniai registruojami ir apskaitomi LIBIS PĮ. Nuo 2017 metų visi, ne tik viešojoje bibliotekoje, bet ir filialuose, gaunami periodiniai leidiniai registruojami ir apskaitomi naudojant LIBIS PĮ.

2020 m., kaip ir kasmet, atnaujinta LIBIS PĮ. Įdiegti pataisymai ir pakeitimai, leidžiantys patogiau naudotis programa.

Ataskaitiniais metais, pasikeitus Universalios dešimtainės klasifikacijos (toliau – UDK) lentelėms, buvo tęsiamas fonduose esančių dokumentų sisteminimas pagal naujas UDK lenteles. Keičiami UDK indeksai, dokumentų šifrai, elektroniniame kataloge ankstesniais metais sudarytų bibliografinių įrašų UDK indeksai.

Interneto svetainės kūrimas ir virtualūs apsilankymai

2020 m. pabaigoje pradėti Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos interneto svetainės <http://www.kalvarijosvb.lt> atnaujinimo darbai, atkreipiamas dėmesys į tai, kad pateikta informacija atitiktų savivaldybių institucijų interneto svetainėms keliamus reikalavimus.

17 lentelė

Naudojimasis bibliotekos interneto svetaine 2020 m.

Eil. Nr.	El. paslaugos ir produktai	
1.	Interneto svetainės	
1.1	<i>Pavadinimas. Interneto adresas</i>	http://www.kalvarijosvb.lt
	Apsilankymai	18315
	Unikalūs lankytojai	6510
	Puslapio peržiūros	18315

Elektroninio katalogo kūrimas. Naudojimas elektroniniu katalogu

2020 m. elektroninis katalogas papildytas 1496 bibliografiniais įrašais. Kalendoriniais metais elektroniniame kataloge atliktos 2892 paieškos, atsisiųsti 479 įrašai.

Nuo 2004 m. dirbama LIBIS Analizinės bibliografijos posistemyje, kur kuriama elektroninė kraštotyros duomenų bazė, kortelinės kraštotyros kartotekos atitikmuo. Kalvarijos kraštas vietinio periodinio leidinio neturi, todėl bibliografiniai įrašai į Nacionalinės bibliografijos duomenų banką (toliau – NBDB) neteikiami. 2020 m. sukurta ir nukopijuota iš NBDB Marijampolės apskrities laikraščio „Suvalkietis“, kitų periodinių leidinių 244 straipsnių analiziniai įrašai. Visi šie straipsniai suskaitmeninti.

Naudojimas licencijuotais elektroniniais ištekliais

Bibliotekos vartotojai turi galimybę naudotis laisvai prieinamomis ir prenumeruojamomis duomenų bazėmis: 2020 m. iš EBSCO Publishing (10 duomenų bazių paketas) atsisiųsti 22 dokumentai, iš Naxos Music Library (klasikinės muzikos) – 443 dokumentai. Infolex – lietuviškos teisinės informacijos duomenų bazėje atveri 223 dokumentai.

Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka suteikė savo skaitytojams galimybę nemokamai naudotis „Vyturio“ skaitmeninių knygų biblioteka www.vyturys.lt, kurioje galima pasirinkti elektronines knygas, mokyklai ir laisvalaikiui, iš beveik 500 knygų. 2021 metų pradžioje „Vyturio“ skaitmeninių knygų bibliotekoje buvo užsiregistravęs 251 Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos vartotojas.

Informacinių užklausų tenkinimas naudojant paslaugą „Klausk bibliotekininko“ ir kitus užklausų vykdymo būdus

Lyginant 2018-2020 m. laikotarpį, viešųjų bibliotekų vartotojai pateikė informacinių užklausų 11,1 % mažiau. Iš jų: viešosios bibliotekos – 25,3% mažiau, filialų – 1,2 % daugiau). Neigiami atsakymai sudaro 2,4 % visų gautų užklausų. Didžiąją atsakytų užklausų dalį sudarė adresinės užklausos. Elektronine paslauga „Klausk bibliotekininko“ per ataskaitinius metus pasinaudojo 3 vartotojai.

18 lentelė

Gautų ir atsakytų užklausų 2018-2020 m. skaičius

Metai	Užklausos						Neigiamos užklausos	Konsultacijos
	Iš viso	Atsakytos	Faktografinės	Tikslinamosios	Adresinės	Teminės		
2018 m.								
VB	4375	4208	54	54	3625	475	81	86
F	5056	4921	181	391	3411	940	133	0
VBS	9431	9129	235	445	7036	1415	214	86
2019 m.								
VB	3923	3809	27	25	3305	452	113	1
F	5247	5100	197	391	3597	918	144	0
VBS	9170	8909	224	416	6902	1370	257	1
2020 m.								
VB	3268	3187	36	127	2676	348	81	0
F	5116	4998	109	546	3642	901	118	0
VBS	8384	8185	145	673	6318	1249	199	0

*įskaitant užklausas kraštotyros tematika.

Informavimas kraštotyros tematika

Atsakoma į vartotojų užklausas, susijusias su krašto istorija, visuomenės ir kultūros raida, bendruomenės gyvenimu, žymiais kraštiečiais, tremtiniais, Laisvės kovų dalyviais: Lietuvos *laisvės kovų dalyviu*, Kalvarijos garbės piliečiu *Bronislovu Jungaičiu (1929-2020)*, gavome leidinio „Jurgis Krikščiūnas-Rimvydas ir jo artimieji“ sudarytojos Ritos Pauliukaitienės užklausa dėl Tauro apygardos Vytauto rinktinės partizanų.

2020 m. bibliotekos vartotojams suteikta informacija apie Kalvarijos krašto padėtį Pirmajame pasauliniame kare, krašto knygnešius, tautines mažumas: žydų bendruomenę, vokiečių bendruomenę. Nemažai užklausų gauta iš Kalvarijos gimnazijos moksleivių, kurie ieškojo informacijos apie Kalvarijos krašto lankytinus objektus (piliakalnius, dvarus, Molotovo gynybinės linijos įtvirtinimus) rašė brandos darbus: „Prieškario migracijos padariniai Kalvarijos krašte 1941 m.“ (šiam darbui panaudoti Kraštotyros dokumentų fonde saugomi, suskaitmeninti kalvarijiečio, inžinieriaus Alberto Pfeifferio „Prisiminimai iš senosios Suvalkų Kalvarijos“), „Internuotojų ir karo belaisvių stovyklos Kalvarijoje 1939-1943 m.“.

Naudojimasis interneto paslaugomis

Kiekvienam darbuotojui yra įsteigta kompiuterizuota darbo vieta su prieiga prie interneto. Lankytojai gali naudotis internetu, laikydamiesi nustatytų naudojimosi kompiuteriais ir internetu taisyklių. Interneto paslauga yra nemokama.

Per trejus metus naudojimasis vieša interneto prieiga bibliotekose sumažėjo 9,9 % seansų skaičius, tačiau padidėjo 4,9 % unikalių VIP vartotojų skaičius. Pastebima, kad interneto seansų skaičiaus augimui Viešojoje bibliotekoje didelę įtaką tam turi išmanieji telefonai, kuriais naudojasi dauguma mūsų lankytojų. Tačiau filialuose priešingai – sumažėjo 47,6 % seansų skaičius ir 34,8 % unikalūs VIP vartotojai (žr. 19 lentelę).

19 lentelė

Naudojimasis vieša interneto prieiga 2018-2020 m.

Biblioteka	Viešos interneto prieigos (VIP) vietų skaičius			Unikalių VIP vartotojų skaičius			VIP kreipčių (seansų) skaičius		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
VB	16	3	27	134	159	168	3187	3076	5523
F	31	31	31	69	69	45	7035	6655	3687
VBS	47	34	58	203	228	213	10222	9731	9210

Bibliotekose veikia bevielis interneto ryšys, prie kurio noriai jungiasi vartotojai, tačiau šie prisijungimai tik metų viduryje pradėti fiksuoti Vartotojų registracijos ir statistikos sistemoje (VRSS).

2018-2020 m. darbo vietų skaičius filialuose nesikeitė. Viešajai bibliotekai persikėlus į atnaujintas patalpas padidėjo 30,5 % vartotojų darbo vietų skaičius ir 68,8 % (iš to skaičiaus) kompiuterizuotų bei prijungtų prie interneto skaičius.

20 lentelė

Vartotojų darbo vietos 2018-2020 m.

	Darbo vietų skaičius						Kompiuterizuotų darbo vietų, prijungtų prie interneto, skaičius		
	Iš viso			iš to skaičiaus kompiuterizuotų			2018	2019	2020
	2018	2019	2020	2018	2019	2020			
VB	36	11	47	16	3	27	16	3	27
F	88	88	88	31	31	31	31	31	31
VBS	124	99	135	47	34	58	47	34	58

Socialinių tinklų naudojimas

Bendruomenės nariams informacija apie bibliotekos struktūrą, teikiamas paslaugas, naujai gaunamus leidinius, vykstančius renginius ir kt. talpinama bei reguliariai atnaujinama interneto svetainėje www.kalvarijosvb.lt (paskelbti 179 pranešimai) ir socialinių tinklų Facebook puslapiuose: <https://www.facebook.com/kalvarijossavivaldybesviesoji.biblioteka/> (paskelbti 424 įrašai), Kalvarijos atviros jaunimo erdvės „Vietukė“ <https://www.facebook.com/KalvarijosatvirajaunimoerdveVietuke/> (paskelbti 96). 2020-aisiais metais paskelbti 699 pranešimai.

Bibliotekos renginių akimirkos užfiksuotos nuotraukose, kurios kaupiamos ir saugomos virtualiuose albumuose. Informacija apie renginius pateikiama įvairiuose skelbimuose, lankstinukuose, kvietimuose.

21 lentelė

Socialinių tinklų naudojimas 2020 m.

Eil. Nr.	El. paslaugos ir produktai	2020 m.	20.. m.	20.. m.	20../20.. m. skirtumas (+;-)
1.	https://kalvarijosvb.lt/	<i>Įdiegimo metai: 2012-04-19</i>			
	Apsilankymai	18 315			
	Unikalūs lankytojai	6 510			
	Puslapio peržiūros	18 315			
2.	https://www.facebook.com/kalvarijossavivaldybesviesoji.biblioteka	<i>Paskyros sukūrimo metai: 2015-09-29</i>			
	Sekėjai VB	1 950			
	Įrašų peržiūrų skaičius VB	267 695			
	Filialų paskyrų adresai N priede	<i>Paskyrų sukūrimo metai 2015-2016</i>			
	Sekėjai F	2744			
	Įrašų peržiūrų skaičius F	71836			
3.	https://www.facebook.com/KalvarijosatvirajaunimoerdveVietuke	<i>Paskyros sukūrimo metai: 2019-11-04</i>			
	Sekėjai	293			
	Įrašų peržiūrų skaičius	28 485			
4.	https://instagram.com/kalvarijosjaunimoerdvevietuke	<i>Paskyros sukūrimo metai: 2020-09-02</i>			
	Sekėjai	72			
	Peržiūrų skaičius				

VI. LĖŠŲ PRITRAUKIMAS IR PROJEKTŲ VYKDYMAS, SIEKIANT PRAPLĖSTI PASLAUGŲ REPERTUARĄ IR TOBULINTI ESAMAS PASLAUGAS

Ataskaitiniais metais Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka dalyvavo, bibliotekų vystymo projektuose: „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“ bei „Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“. Parengtas ir sėkmingai įgyvendintas projektas - „Jaunųjų menininkų“ vasaros stovykla“, kurioje būrelis vaikų bibliotekoje linksmi leido laisvalaikį ir mėgavosi kūrybine veikla: tapydami ant drobės, lipdė iš molio ir kt. Atvira jaunimo erdvė „Vietukė“ įgyvendino projektą „Vietukė – kur saugu ir gera“, finansuojamą Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Jo tikslas – suteikti prasmingos veiklos jaunimui ir užtikrinti saugaus laisvalaikio galimybes jauniems žmonėms. Projekto įgyvendinimui buvo gauta 4427,50 Eur. Lėšos panaudotos inventoriaus, reklaminių prekių, kanceliarinių ir buitinių priemonių įsigijimui, jaunuolių edukacinėms veikloms, pilietinėms akcijoms, iniciatyvoms ir jaunimo dienoms organizuoti.

Ataskaitiniais metais užbaigtas įgyvendinti 2019 m. parengtas projektas „Informacinio leidinio „Lankytinos vietos. Kalvarijos krašte“ leidyba“. Išleista knyga buvo pristatyta visuomenei, sulaukė didelio susidomėjimo: tapo 2020 metų skaitomiausia knyga Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje. Taip pat, biblioteka buvo partneriu Viešosios įstaigos „Užupio namai“ projekte „Kas dainose neišdainuota“, kurio rezultatas – sukurtas dokumentinis filmas „Keturiasdešimt žydinčių pavasarių“, buvo pristatytas vasario 7 dieną Kalvarijos krašto muziejuje.

Projektas „Žydų paveldo atspindžiai Kalvarijos štetle“, skirtas Vilniaus Gaono ir Lietuvos žydų istorijos metams paminėti, žydų paveldo objektų Kalvarijos štetle įamžinimui, gyventojų aktyvinimui jį naujai atrasti ir puoselėti. Dalyvavimas projekte „Lietuvos bibliotekos – draugiškos autizmui 2020“, atvėrė naujas galimybes kokybiškiau aptarnauti vaikus, turinčius negalią. Tikimasi, kad gautas priemonių rinkinys „Sensorinis gesintuvas“ (skirtas darbui su autistškais vaikais) bus naudojamas sukuriant jaukesnę ir priimtinesnę aplinką negalią turintiems vaikams, pasitarnaus jų užimtumui gerinti.

Išsamesnė informacija apie ataskaitinių metų projektinę veiklą pateikta ataskaitos 2 priede (1 lentelė).

VII. BIBLIOTEKOS ĮVAIZDŽIO FORMAVIMAS, ATSTOVAVIMAS IR PARTNERYYSTĖ

Bibliotekos viešinimas

Formuojamas teigiamas bibliotekos įvaizdis, skatina vartotojų pasitikėjimą ir pasirinkimą naudotis bibliotekos teikiamomis paslaugomis. Apie svarbiausius 2020 metų Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos įvykius, renginius ir kitą veiklą informacija publikuota laikraščiuose „Suvalkietis“ (10 straipsnių), „Respublika“ (1 straipsnis) ir „XXI amžius“ (1 straipsnis). Informacija apie biblioteką skelbta Kalvarijos savivaldybės administracijos www.kalvarija.lt, Sūduvos regiono naujienų www.suduvosgidas.lt, Mūsų savaitės www.mususavaite.lt, Regioninių naujienų platformos Etaplus www.etaplus.lt, Regionų naujienos www.regionunaujienos.lt, laikraščio „Suvalkietis“ www.suvalkietis.lt, laikraščio „Respublika“ www.respublika.lt, laikraščio „Amerikos lietuvis“

www.alietuvis.com – internetinėse svetainėse. Šiuose portaluose buvo paskelbta 13 straipsnių ir kita informacija.

Marijampolės televizija parengė žinių reportažą apie Vasario 16-ąją, Kalvarijoje vykusią Nepriklausomybės akto signataro Petro Klimo (1891-1969) paminklo atidengimo šventę https://www.youtube.com/watch?v=F4iJu9mIOVo&feature=emb_share&fbclid=IwAR0msQxxecsPAiy-NHGclM3gN3UwgFIUCOigvjs2wWYqMXDTEqyQ1onICg8.

Socialiniame tinkle „YouTube“ patalpinti ir Vasario 16-ąją Kalvarijoje vykusios Nepriklausomybės akto signataro Petro Klimo paminklo atidengimo šventės <https://www.youtube.com/watch?fbclid=IwAR19BbqcrdHIOA7H2o40lfLruPem2XP45GQLiDebhPPGXt8iCpxzqjZPqo&v=IraSbnW7D3w&feature=youtu.be> bei konferencijos, vykusios Kalvarijos krašto muziejuje, Nepriklausomybės akto signatarui Petruui Klimui atminti https://www.youtube.com/watch?v=OYLL0EW1Nws&feature=youtu.be&fbclid=IwAR3rmUghYX3ll2lOghWDQJeYITqP6Lqmyh0VhyUe_ytEQ4s_xpdTDc6FJn8 vaizdo įrašai. Vaizdo įrašų autorius Albinas Vaškevičius.

Kalvarijos krašto muziejus/Informacijos centras

Sukurtas <http://kalvarijoskrastomuziejus.simplesite.com>. tinklaraštis, jame keliami aktualūs straipsniai apie Kalvarijos istoriją. Pradėjo veikti google verslo muziejaus paskyra, kurioje talpinama aktuali informacija turistams. Naujai sukurta ir aktyviai pildoma instagram paskyra @kalvarijoskrastomuziejus. Visi sklaidos kanalai pritraukia naujų vartotojų, plečiamas informacijos centro žinomumas. Bendradarbiaujama su @surinklietuva komanda, kurie aplankė muziejų ir pasidalino įrašu apie jį savo paskyroje.

Atstovavimas ir partnerystė

Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka 2020 m. bendradarbiavo su Kalvarijos meno mokyklos Dailės skyriumi, Kalvarijos kultūros centru. Užmegzti glaudūs ryšiai su Kalvarijos gimnazija, bendruomenėmis, krašto kūrėjais, su Kauno žydų bendruomenės atstovais. Rugsėjo 25 d. bibliotekoje lankėsi Kauno žydų bendruomenės pirmininkas Gercas Žakas, Kauno žydų bendruomenės direktorė Ieva Černevičiūtė ir Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti sekretoriato direktoriaus pavaduotoja, švietimo programų koordinatore Ingrida Vilkienė.

Kalvarijos atvira jaunimo erdvė „Vietukė“ vykdydama projektą „Vietukė – kur saugu ir gera“ bendradarbiavo su Kalvarijos bendruomenės pareigūnu, Kalvarijos gimnazija, Kalvarijos vaikų ir jaunimo klubu „Arka“, Lietuvos socialdemokratinio jaunimo sąjungos Kalvarijos skyriumi, VŠĮ Šeimos santykių institutu.

Filialų bibliotekos bendradarbiavo su vietos bendruomenėmis, pagrindinėmis mokyklomis, kaimo kultūros centrais, vaikų darželiais (Aistiškių, Jungėnų filialai), Kalvarijos TAU ((Aistiškių, Jungėnų, Jusevičių, Sangrūdų filialai), seniūnijos centrais (Akmenynų, Liubavo, Sangrūdų centrai).

Kalvarijos krašto muziejus/Informacijos centras bendradarbiavo su Šv. Jokūbo kelio asociacija, Kalvarijos gimnazija, savivaldybės bendruomenėmis.

Informacijos centre birželio mėnesį praktiką atliko praktikantė, kuri padėjo surinkti medžiagą apie Kalvarijos krašto tremtinius, redagavo ir pildė lankytinų objektų žemėlapi, prisidėjo prie video filmukų kūrimo. Praktikantė teikė savo išvagas bei pasiūlymus, kaip gerinti informacijos centro žinomumą, pritraukti lankytojų.

Savanorių pritraukimas

Ataskaitiniais metais Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje Jaunimo savanorišką tarnybą atliko 6 savanoriai. Jos metu susipažino su biblioteka ir turėjo galimybę įsitraukti į vykdomas veiklas: renginių organizavimą, edukacijas, fondo tvarkymą, informacijos viešinimą, projektų veiklas. Jaunimo savanoriška tarnyba (JST) – tai intensyvi 6 mėn. trukmės savanorystės programa jauniems žmonėms nuo 14 iki 29 m., kurios metu jaunuoliai 40 val. per mėnesį savanoriauja pasirinktoje akredituotoje priimančioje organizacijoje, mokosi įveikti sunkumus, mokosi apmąstyti patirtį bei įvardyti išmokimus, suformuluoti tobulėjimo kryptis. JST programa - tai galimybė ne tik atrasti patinkančią veiklos kryptį, bet ir geriau pažinti save, ugdyti bendrąsias kompetencijas ir stiprinti pasitikėjimą savimi. Savanoriai po 3-jų mėnesių tarnybos, įgyja dokumentą patvirtinantį tarnybos metu įgytus ar sustiprintus įgūdžius, tačiau tik 6 mėn. (ne mažiau nei 40 val./mėn.) nenutrūkstama tarnyba suteikia 0,25 stojamojo balo pripažinimą stojant į pirmosios pakopos studijas.

2020 m. jaunoji skaitytoja Adrija viešojoje bibliotekoje savanoriavo visą vasarą (3 mėnesius). Kaimo bibliotekose (Brukų, Liubavo, Menkupių, Sangrūdų) mažieji savanoriai darbuotojams mielai padeda praveisti renginius, „gydo“ knygeles ir t.t., tačiau jie nedalyvauja Jaunimo savanoriškos tarnybos (JST) programoje. Tikimės, kad, kiek paūgėję, jie priims iššūkį ir prisijungs prie JST organizuojamos veiklos.

Kalvarijos savivaldybės viešosiose bibliotekose užsiregistravo 23 e. skautai. Iš jų: viešojoje bibliotekoje – 9, filialuose – 14. E. skautas – tai 14–29 metų jaunuolis, besidomintis ir gebantis naudotis šiuolaikiniais išmaniaisiais įrenginiais, pasiryžęs padėti kitiems išmokti jais naudotis bei daugiau sužinoti apie skaitmeninių technologijų teikiamą naudą, apie saugų elgesį internete.

VIII. DOKUMENTŲ FONDAS IR JO PANAUDOJIMAS

2020 m. dokumentų fondo formavimo pagrindiniai uždaviniai buvo:

- papildyti fondus lietuvių autorių grožinės literatūros kūriniais;
- įsigyti metų knygos rinkimams atrinktus leidinius;
- atnaujinti šakinės literatūros fondus (filialuose).

Dokumentų komplektavimo procese dalyvavo VB (toliau Viešosios bibliotekos) skyrių (Skaitytojų aptarnavimo, Informacijos ir kraštotyros) ir filialų darbuotojai.

Ataskaitinių metų fondo naujinimo tempai priklausė nuo einamojo komplektavimo ir nuo dokumentų nurašymo. Vadovaujantis Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos fondo dokumentų nurašymo tvarka (Direktorės 2015 m. vasario 17 d. įsakymas Nr. V-5), užbaigiant vykdyti rekatalogavimo darbus, iš fondų apskaitos buvo kruopščiai atrenkami ir nurašomi susidėvėję bei praradę aktualumą leidiniai.

DOKUMENTŲ FONDAS

Fondo apimtis

2021 m. sausio 1 d. Kalvarijos savivaldybės bibliotekų fonduose buvo 88120 fiz. vnt. dokumentų.

Leidinių kiekis tenkantis 1 gyventojui ir 1 vartotojui per 2019-2020 metus išliko stabilus, o 1000 gyventojų teko 246 fiz. vnt. dokumentų mažiau (žr. 22 lentelė).

22 lentelė

Dokumentų fondo apimties kaita 2018-2020 m., fiziniai vienetai

	Fondo apimtis metų pabaigoje			Pokytis 2019/2020 m. (+;-)		2020m. 1 gyventojui tenka dokumentų	2020m. 1 vartotojui tenka dokumentų	2020m. 1 000 gyventojų tenka dokumentų
	2018	2019	2020	Vienetai	Procentai			
VB	27501	28483	24320	-3181	-11,57 %	5,2	17,5	5227
F	64132	64135	63800	-332	-0,57 %	10,2	33	10205
VBS	91633	92618	88120	-4498	-5%	8	26	8081

Dokumentų fondo apimtis 2018-2020 metų bėgyje palaipsniui mažėja. Šio rodiklio kitimui įtakos galimai turėjo didesnis nurašomų dokumentų skaičius.

23 lentelėje pateikta Kalvarijos savivaldybės bibliotekų fonduose esančių dokumentų pavadinimų skaičius per 2018-2020 m.

23 lentelė

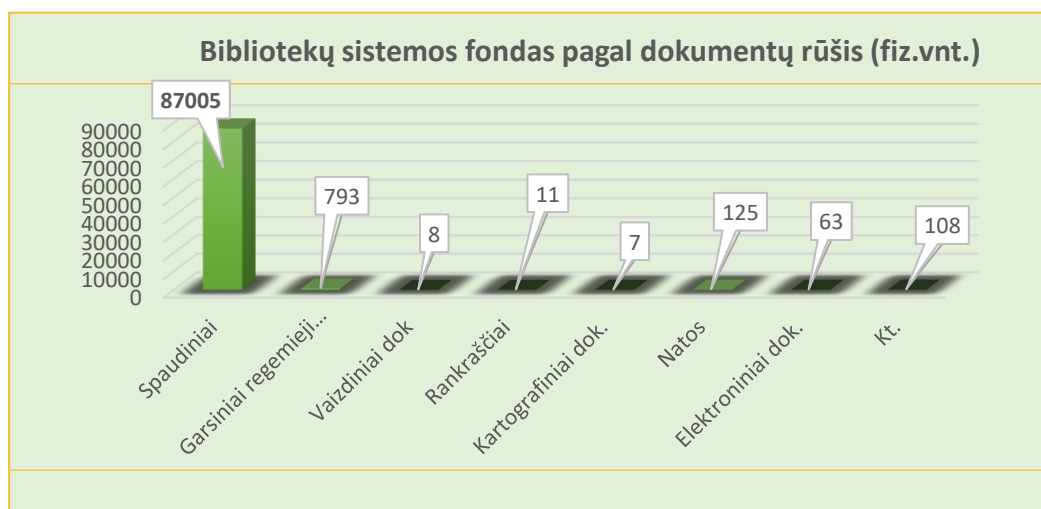
Dokumentų fondo kaita 2018-2020 m., pavadinimai

	Fonde yra metų pabaigoje			Gauta per metus			Nurašyta per metus		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
VB	24634	25317	22017	1148	1290	1506	3165	92	4806
F	17531	17981	18846	591	1890	1079	6178	2339	1689
VBS	40348	41559	43958	1655	1465	2242	4599	254	6568

Bibliotekų fonduose sukaupti dokumentai skirstomi: į spausdintus leidinius, garsinius regimuosius, elektroninius išteklius, rankraščius, vaizdinius, trimačius ir kt. dokumentus. 1 diagramoje atsispindi bibliotekų fondų sudėtis pagal dokumentų rūšis.

1 diagrama

Dokumentų fondas pagal dokumentų rūšis (metų pradžioje)

Grožinės ir šakinės literatūros santykį bibliotekų fonduose iliustruoja 24 lentelė

24 lentelė

Grožinės, šakinės literatūros ir periodikos apimtys 2020 m.

	Fonde yra metų pabaigoje		Gauta per metus		Nurašyta per metus	
	Grožinė literatūra					
	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%	Fiz. vnt.	%
VBS	54555	62	2655	40	4054	37
Šakinė literatūra						
VBS	20941	24	1205	18	3456	31
Periodika						
VBS	12624	14	2742	42	3590	32

2020 m. sumažėjo gaunamų periodinių leidinių skaičius. Gauta 510 egz. spaudinių mažiau nei 2019-aisiais. 2021 m. pradžiai jų apimtis bibliotekų fonduose tesudarė vieną šeštąją dalį viso gauto fondo.

Dokumentų fondo papildymas (dokumentų įsigijimas)

2018-2020 metus 1 gyventojui naujai gautų leidinių skaičius nepakito (žr. 25 lentelę).

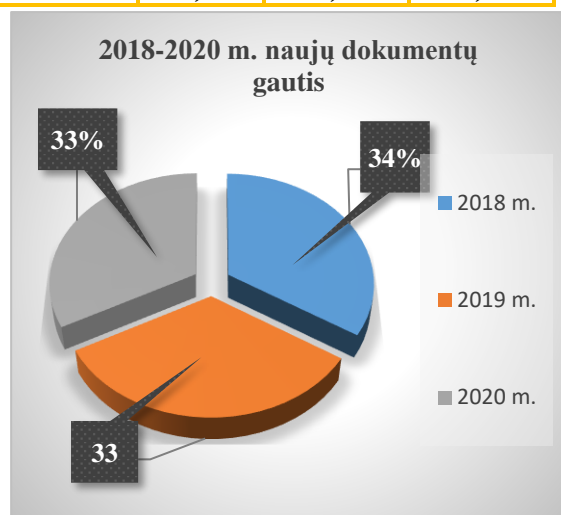
25 lentelė

Aprūpinimas naujais dokumentais 2018-2020 m., fiziniai vienetai (su periodika)

	Gauta dokumentų			Pokytis 2019/2020 m. (+;-)		1 gyventojui tenka dokumentų		
	2018	2019	2020	Vienetai	Procentai	2018	2019	2020
VB	2343	2350	2555	212	9,05 %	0,5	0,5	0,5
F	4497	4358	4047	-450	10,01 %	0,7	0,7	0,6
VBS	6840	6708	6602	-106	-2 %	0,6	0,6	0,6

2018-2020 metais dokumentų fondai pasipildė 20150 fiz. vnt. naujų spaudinių. 2020 m. gauta 238 fiz. vnt. mažiau nei 2018-aisiais ir 106 fiz. vnt. mažiau nei 2019 m. Tačiau dokumentų gautis procentine raiška 2018-2020 m. išliko stabili (žr. 2 diagramą).

2 diagrama. 2018-2020 m. dokumentų gautis (be periodikos)

3 diagrama. 2020 m. grožinės ir šakinės literatūros gautis

2020 m. bibliotekų fondai pasipildė 3860 fiz. vnt. dokumentų (be periodikos). 3 diagrama atspindi atskaitiniais metais grožinės ir šakinės literatūros gavimą. Daugiausiai įsigyta grožinės literatūros.

Kiekvienais metais dokumentų fondai praturtėja dovanotais spaudiniais. Ne išimtis buvo ir 2020-ieji. Fondai pasipildė 857 egz. naujų knygų, bei žurnalų. Savo kūrybos knygas dovanuoja Vincentas Svitojus, Nijolė Narmontaitė, Vytautas Plečkaitis, Česlova Jakštytė, Martynas Driukas-

Trimurti, Arvydas Šeškevičius, Justinas Sajauskas, Birutė Pakėnaitė, Vytautas Račickas, Gema Galinienė. 2020 m. gruodžio mėnesį vykusios akcijos „KNYGŲ KALĖDOS“ metu viešajai bibliotekai buvo padovanota 18 leidinių. Knygas bibliotekai dovanojo Rūta Grigaliūnienė ir Justina Alesienė.

4 diagrama

2020 m. lietuvių grožinės literatūros gautis suaugusiems ir vaikams

Formuojant dokumentų fondus, ypatingas dėmesys buvo skiriamas lietuvių autorių kūriniais. Jų per metus iš viso gauta 793 fiz. vnt. (iš kurių buvo 419 fiz. vnt. suaugusiems vartotojams, 374 fiz. vnt. vartotojams vaikams) (žr. 4 diagramą). Tai žymių klasikų (*Pauliaus Širvio, Šatrijos Raganos, Antano Škėmos, Antano Vienuolio, Vytauto Mačernio, Jono Biliūno, Henriko Radausko ir kt.*), vyresniosios kartos rašytojų, poetų (*Romualdo Granausko, Grigorijaus Kanovičiaus, Juozo Erlicko, Vandos Juknaitės, Ričardo Gavelio, Arvydo Juozaičio, Kęstučio Navako, Irenos Buivydaitės ir kt.*), naujos kartos rašytojų, poetų (*Kristinos Sabaliauskaitės, Andriaus Užkalnio, Renatos Šerelytės, Ginos Viliūnės, Anos Barboros, Aldonos Ruseckaitės, Mariaus Povilo Elijo Martynenko, Roko Fliko ir kt.*) bei žinomų Lietuvos žmonių (*Algimanto Čekuolio, Doloresos Kazragytės, Laimos Lavaste, Stano ir kt.*) leidiniai. Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka ir Aistiškių filialas įsigijo METŲ KNYGŲ leidinius.

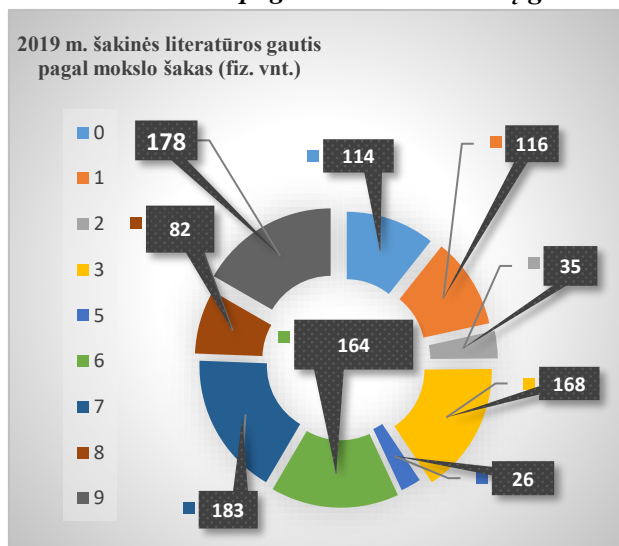

2020 m. periodikos gauta 2744 egz., 13 naujų pav. (11 pav. žurnalų ir 2 pav. laikraščių). Iš jų: 2219 egz. prenumeruojamų ir 525 egz. nemokamai gautų. Per metus užsakomų laikraščių, žurnalų pavadinimų skaičius beveik nekito. Fondai pasipildė tik 2 papildomais žurnalų pavadinimais: „*Ar žinai, kad*“ (tai naujausias gidas po technologijų, mokslo, kosmoso, gyvūnijos ir istorijos pasaulius) ir „*Cikados*“ (apie meną ir kultūrą jautriai, lengvai ir paprastai).

2019-2020 m. pagal mokslo šakas dokumentų gauties pokytį iliustruoja 5 ir 6 diagramos.

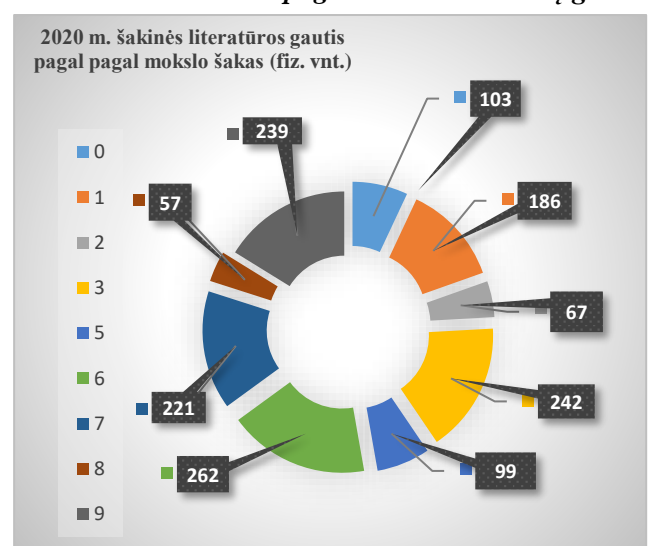
5 diagrama

2019 m. pagal UDK dokumentų gautis

6 diagrama

2020 m. pagal UDK dokumentų gautis

2020 m., gavus papildomą finansavimą, padaugėjo filialams ir užsakomos šakinės literatūros: 1 skyriaus (Filosofija. Psichologija.) dokumentų įsigyta 78 fiz. vnt., 2-o (Religija) – 32 fiz. vnt., 3-o (Socialiniai mokslai.) – 74 fiz. vnt., 5-o (Matematika. Gamtos mokslai.) – 73 fiz. vnt., 6-o (Taikomieji mokslai. Medicina. Technologijos) – 98 fiz. vnt., 7 (Menas. Rekreacija. Sportas.) – 38 fiz. vnt., 9 (Geografija. Biografijos. Istorija) – 61 fiz. vnt. Šiek tiek mažiau įsigyta 0-nio skyriaus (Mokslas ir žinios) (11 fiz. vnt.) ir 81 skyriaus (Kalba. Kalbotyra.) (25 fiz. vnt.).

Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka kasmet įsigydama spaudinius iš Kultūros ministerijos lėšų, vadovaujasi mažos vertės neskelbiamais pirkimais. Knygas perka tiesiai iš leidyklų, atsižvelgiant į skaitytojų poreikius, rinkos pasiūlą. 2020 m. Viešajai bibliotekai ir 10 jos filialų skirta 16086,00 Eur. Už šiuos pinigus įsigyta knygų, vaizdo bei garso dokumentų. Dokumentams skiriama suma kiekvienais metais po truputį didėja. Nors pinigų suma knygoms didėja, tačiau, leidiniams nuolat brangstant, padidinti jų skaitlingumą fonduose sunkiai pavyksta. 2020 m. gegužės mėnesį iš valstybės *biudžeto lėšų* papildomai buvo skirta 12065 eurais dokumentams įsigyti. Šio finansavimo dėka bibliotekos į fondus gavo 1293 fiz. vnt., 610 pav. (iš jų 434 nauji pav.) leidinių. Tai suteikė galimybę filialams atnaujinti šakinės literatūros fondus, įsigyjant keletą brangesnių enciklopedijų, pažintinio turinio bei kraštotyros spaudinių.

26 lentelė iliustruoja savivaldybės viešųjų bibliotekų 2018-2020 m. gautas lėšas dokumentams įsigyti.

26 lentelė

SVB lėšos dokumentų įsigijimui 2018-2020 m., eurais

Metai	Skirta lėšų Eur				Skirta lėšų 1 gyventojui Eur			
	Iš viso	iš to skaičiaus			Iš viso	iš to skaičiaus		
		Kultūros ministerija	Savivaldybė	Parama		Kultūros ministerija	Savivaldybė	Parama
2018	20156	14830	5077,22	248,76	1,76	1,3	0,44	0,02
2019	20761,9	14690	5640,63	431,29	1,87	1,32	0,51	0,04
2020	33782,8	28694,63	5088,17	0	3,1	2,63	0,47	0
Skirtumas 2019/2020 %	63	95	-10	0	66	99	-8	0

Fondo komplektavimo ir panaudojimo optimalumas

Fondo atnaujinimo koeficientas

2018-2020 m. fondo atnaujinimo koeficientas pateiktas 27 lentelėje.

27 lentelė

Dokumentų atnaujinimo koeficientas bibliotekose 2018-2020 m.

	Fondo atnaujinimo koeficientas %		
	2018	2019	2020
VB	8,5	8,3	10,5
F	7,0	6,8	6,3
VBS	7,5	7,2	7,5

2018-2020 m. viešųjų bibliotekų atnaujinimo koeficientas kito nežymiai. Išimtis – 2020 m. Viešoji biblioteka. VB fondo atnaujinimo koeficiento didėjimui įtakos turėjo didesnis nurašomų leidinių kiekis.

Dokumentų fondo apyvarta

28 lentelė

2018-2020 m. dokumentų fondo apyvarta

	Dokumentų fondo apyvarta		
	2018	2019	2020
VB	1,3	1,2	1,2
F	1,1	1,1	0,9
VBS	1,2	1,2	1,0

Specialiųjų fondų komplektavimas ir panaudojimas

Krašto dokumentų fondas ir jo panaudojimas

2020 metais Informacijos ir kraštotyros skyrius didžiausią dėmesį skyrė informacijos ir dokumentų apie Kalvarijos kraštą kaupimui, tvarkymui ir sklaidai, nes Kalvarijos krašto istoriją, jo savitumus, šių dienų įvykius atspindinčios informacijos rinkimas, saugojimas ir pateikimas vartotojams yra Informacijos ir kraštotyros skyriaus veiklos pagrindas.

2021 metų pradžiai bibliotekose kraštotyros leidiniai sudarė 3 % viso dokumentų fondo (viešojoje bibliotekoje – 5 %, filialuose – 2 %). 2020 m. Kraštotyros fondai pasipildė 3 % viso naujai gautų dokumentų fiz. vnt. Iš jų viešojoje bibliotekoje – 6 %, filialuose – 0,0001 %).

29 lentelė

Kraštotyros dokumentų fondas (fiz. vnt.) 2020 m.

	Kraštotyros fondo dydis 2020 m.	2020 m. kraštotyros fondas papildytas	Kraštotyros fondo dydis 2021 m. pradžiai
VB	948	143	1091
F	1182	53	1235
VBS	2130	196	2326

Informacinių dokumentų fondas

2021 metų pradžiai bibliotekų fonduose sukaupta 4 % informacinių leidinių viso bibliotekos dokumentų fondo (viešojoje bibliotekoje – 4 %, filialuose – 4 %). 2020 m. naujai gauti informaciniai leidiniai sudaro 1,3 % nuo viso bibliotekų informacinio dokumentų fondo (VB – 1 %, F – 1,4 %). Ataskaitiniais metais Informacinis fondas papildytas *Mamos žinynu*; *Lietuviškais-angliškais pasikalbėjimais*; atlasu *Lietuvos žaliasis rūbas* ir kitais informaciniais leidiniais. Kalendoriniais metais didžiausią paklausą turėjo įvairių kalbų žodynai. Informacinių leidinių fondas atnaujinamas pakankamai.

30 lentelė

Informacinių dokumentų fondas 2020 m.

	2020 m. informacinių dokumentų fondas papildytas (fiz. vnt.)	2020 m. iš fondo išimta (fiz. vnt.)	2020 m. pradžiai informacinių dokumentų fonde sukaupta (fiz. vnt.)
VB	10	0	1000
F	35	3	2540
VBS	45	3	3540

Rankraščių ir senų spaudinių fondas.

Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka turi senų spaudinių fondą, kuris yra suregistruotas bet neįtrauktas į bendrąją apskaitą. Jį sudaro asmeninės bibliotekos miesto garbės piliečių: gydytojo Henriko Sinkaus, klebono Juozo Mioldažio ir kitų kalvarijiečių.

Rankraščių viešoji biblioteka turi tik 11 fiz. vnt.

Fondas turintiems regėjimo negalia.

Fondo regėjimo negalią turintiems vartotojams bibliotekose nėra.

Meno ir muzikos dokumentų fondas.

Meno ir muzikos dokumentai yra bendruose fonduose.

Kalvarijos krašto muziejaus fondas.

Muziejaus fondą sudaro eksponatai, nemažas pluoštas kraštotyros aplankų ir daugiau kaip 200 spausdintinių leidinių. 2020 m. gauta į muziejaus fondus 422 eksponatai, apie 100 senų leidinių iš asmeninės istoriko Vaclovas Strimaičio bibliotekos. Leidinius padovanojo muziejui Kalvarijos gimnazijos istorijos mokytoja Vilija Savčenkienė. Muziejininkas parengė istorinę medžiagą (aplankai), kuri buvo talpinama muziejaus tinklaraštyje, šiomis temomis: „Pirmasis Kalvarijos istorikas Jonas Reitelaitis“, „Kalvarijos krašto savanoriai“, „Kalvarijos miesto herbo istorija“ (skirta Kalvarijos miesto 229–sioms metinėms paminėti). Parengė ir paskelbė ciklą „Kalvarijos gatvių istorija“ apie Vilniaus, Laisvės, Vytauto bei Dariaus ir Girėno gatves.
<https://kalvarijosvb.lt/kalvarijos-krasto-muziejus/>

Dokumentų fondo cirkuliacija didinant dokumentų prieinamumą

Tarpbibliotekinio abonemento panaudojimas didinant bibliotekos dokumentų prieinamumą

2020 m. Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir jos filialų skaitytojai TBA paslauga nesinaudojo.

Bibliotekos fondo vidaus cirkuliacijos panaudojimas didinant bibliotekos dokumentų prieinamumą

2020 m., kaip ir kasmet vyko dokumentų vidaus cirkuliacija tarp bibliotekos padalinių ir viešosios bibliotekos. Per ataskaitinius metus iš 10 viešosios bibliotekos filialų į viešąją biblioteką buvo pasiskolinta 111 dokumentų, juos užsakė 60 bibliotekos vartotojų. Iš jų: 108 leidiniai suaugusiems, 3 leidiniai vaikams.

Iš viešosios bibliotekos fondų 6 filialai (Akmenynai, Jusevičiai, Sangrūda, Radiškė, Salaperaugis, Brukai) skolinosi 63 leidinius. Iš jų: 56 leidiniai suaugusiems, 7 leidiniai vaikams. Ataskaitiniais metais filialai dažniausiai skolina programinės literatūros kūrinius. Daugiausia apsikaitimų 2020 m. buvo vykdyta su Kalvarijos viešąja biblioteka.

Dokumentų antrinė atranka ir nurašymas (fiziniai vienetai ir pavadinimai)

Dokumentų nurašymas – labai svarbi ir reikalinga bibliotekos fondo vystymosi dalis. Šis darbas atliekamas kiekvienais metais išsiaiškinus pagrindinius nurašomų dokumentų kriterijus. Ataskaitiniais metais, vykdant leidinių fondo baigiamuosius rekatalogavimo darbus, vienas iš pagrindinių uždavinių buvo išimti iš fondų ir nurašyti susidėvėjusius bei praradusius aktualumą

31 lentelė

Dokumentų nurašymo priežastys 2018-2020 m., fiziniai vienetai

Metai	Nurašyta iš viso	iš to skaičiaus				
		Susidėvėjusių	Pasenusių turiniu	Perduotų mainams	Vartotojų prarastos	Kitos priežastys
2018						
VB	6622	5422	633	0	0	567
F	6910	4852	1978	0	25	55
VBS	13532	10274	2611	X	25	622
2019						
VB	1368	111	1243	0	0	14
F	4355	1349	1735	0	53	1218
VBS	5723	1460	2978	X	53	1232
2020						
VB	6718	5519	1199	0	0	0
F	4382	1872	2455	0	2	53
2020	11100	7391	3654	X	2	53
Skirtumas 2019/2020 m., %	+94	+406	+23	x	-96	-96

Per ataskaitinius metus iš bibliotekų fondų buvo pašalinta 68 % dokumentų daugiau nei gauta.

Dokumentų fondo apsauga

Per ataskaitinius metus, vykdant baigiamuosius rekatalogavimo procesus, buvo vykdomi paruošiamieji fondų patikros darbai filialuose.

Leidinių atnaujinimas (restauravimas) bibliotekose nevykdomas: rankiniu būdu (lipnia juosta) atliekama pažeisto knygos viršelio bei lapo atnaujinimo procedūra.

Vartotojų negražintų dokumentų išieškojimo būdai išliko tie patys: skambinama telefonu arba e-paštu ir primenama apie skolą.

Dokumentų skaitmeninimas

Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka dokumentų skaitmeninimo nevykdė.

IX. TAIKOMIEJI TYRIMAI IR METODINĖ VEIKLA

Metodinė veikla.

Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka teikia metodinę pagalbą padalinių darbuotojams. Siekia, kad bibliotekininkai naudotųsi profesinio lavinimosi galimybėmis, skatina darbuotojų profesinį tobulėjimą. Bibliotekų veiklos kokybei didelę reikšmę turi nuolatinis darbuotojų kvalifikacijos kėlimas, savišvieta.

Viena iš metodinės veiklos krypčių – ugdyti bibliotekininkų profesionalumą, skleisti informaciją apie naujoves. Tuo tikslu 2020 metais Kalvarijos savivaldybės viešojoje bibliotekoje organizuoti 4 profesiniai renginiai – darbuotojų pasitarimai. Juose aptartos visos bibliotekų veiklos aktualijos, ieškota problemų sprendimo būdų, dalintasi gerąja patirtimi, skaityti pranešimai įvairiomis bibliotekų darbo temomis, pristatyta naujausia profesinė ir metodinė literatūra, daug dėmesio skirta veiklos viešimo kokybės gerinimui.

Ataskaitiniais metais filialų darbuotojams suteikta daugiau kaip 103 konsultacijos žodžiu, IT priemonėmis: darbo LIBIS, skaitytojų aptarnavimo, fondų tvarkymo (fondo formavimo, nurašymo

rekatalogavimo), ataskaitų teikimo, kraštotyrinės veiklos, gyventojų mokymo ir konsultavimo apskaitos, veiklos viešinimo socialiniame tinkle Facebook, bibliotekinio darbo ir kt. klausimais. Parengti metodiniai išaiškinimai: „Dėl renginių ir parodų lankytojų apskaitos“ (2020-10-01), „Dėl virtualių parodų ir jų lankytojų apskaitos“ (2020-03-14).

2020 metais konsultuoti filialų bibliotekininkus darbo vietoje, suteikti metodinę pagalbą, stebėti veiklos pokyčius išvykta 9 kartus. Metodinių išvykų metu tikrinti šie bibliotekų darbo aspektai: bibliotekų darbo apskaitos vedimas – bibliotekos dienoraščių, skaitytojų formuliarių pildymas; bibliotekų fondo būklė – tvarkymas, apipavidalinimas, savalaikis susidėvėjusios literatūros nurašymas; bendras bibliotekos estetiškas vaizdas – tvarka ir švara; skaitytojų buvimas/nebuvimas bibliotekoje. Metodinių išvykų metu bibliotekų darbuotojams suteiktos konsultacijos, reikalinga metodinė bei praktinė pagalba.

X. DARBUOTOJAI IR PROFESIONALUMO UGDYMAS

Ataskaitiniais metais Kalvarijos savivaldybės viešosiose bibliotekose dirbo 19 profesionalių bibliotekininkų (25 darbuotojai iš viso). Kolektyvą 2020 metais papildė nauja darbuotoja – informacijos specialistė, turinti anglų filologijos bakalauro laipsnį.

32 lentelė

Darbuotojų skaičius 2020 m.

Biblioteka	Iš viso darbuotojų	Profesionalių bibliotekininkų											
		Iš viso	Dirbančių nepilną darbo dieną	Su aukštuoju išsilavinimu				Su aukštesniuoju išsilavinimu				Su kitu išsilavinimu	
				Iš viso	%	Bibliotekiniu		Iš viso	%	Bibliotekiniu		Iš viso	%
						Iš viso	%			Iš viso	%		
VB	14	9	2	4	44,4	2	50,0	4	44,4	1	25	1	11,1
F	11	10	6	0		0		6				4	
VBS	25	19	8	4		2		10				5	

2020 metais Šiaulių valstybinėje kolegijoje, Informacijos valdymo iššęstinių studijų programos studijas tęsė bibliotekininkė dirbanti su vaikais ir jaunimu. Skaitytojų aptarnavimo skyriaus vedėja baigė Gidų ir kelionių vadovų kursus ir įgijo Kelionių vadovo kvalifikaciją.

33 lentelė

Kvalifikacijos kėlimas 2020 m.

Biblioteka	Darbuotojų (unikalių kėlusią kvalifikaciją skaičius)	Kvalifikacijos kėlimo kartai	Vidutinis kartų skaičius tenkantis 1 bibliotekos specialistui
VB	9	55	6
F	8	44	6
SVB	17	99	6

2020 metais visi bibliotekininkai kėlė kvalifikaciją: dalyvavo *seminaruose, konferencijose, skaitmeninio raštingumo ir įvairiuose kituose edukaciniuose mokymuose.*

Vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių įstaigų kultūros ir meno darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos aprašu darbuotojai kasmet vertinami ir jiems formuojamos naujos veiklos užduotys.

Kalvarijos savivaldybės viešajai bibliotekai įteiktas padėkos raštas už bendradarbiavimą 2020 m. spalio 7-18 dienomis organizuojant žmogaus teisių dokumentinių filmų festivalio „Nepatogus kinas“ filmų rodyimą bibliotekoje. Gautos padėkos už aktyvų dalyvavimą 2020 m. sausio 13 d. visoje Lietuvoje vykusioje pilietinėje akcijoje „Atmintis gyva, nes liudija“, padėka grupei darbuotojų „Už bendradarbiavimą organizuojant „Ryterna Modul Mototourism Rally 2020“ renginį.

XI. PATALPŲ IR INFRASTRUKTŪROS BŪKLĖ

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ir filialų bendras patalpų plotas - 1475 m², naudingas – 1287 m². Po Viešosios bibliotekos renovacijos pertvarkytas pastato išplanavimas, padidintas jo bendrasis plotas. Prie buvusio 380 m² ploto prisidėjo 243 m² priestato plotas: informacijos ir kraštotyros skyrius, edukacinė erdvė, salė renginiams, mokymams, parodoms organizuoti. Iš viso renovuota 623 m² bendro bibliotekos ploto: atliktas remontas, įsigyti nauji baldai, reikalinga apšvietimo, garso ir vaizdo, kompiuterinė įranga. Naujai įrengtoje interaktyvioje erdvėje bibliotekos lankytojai gali naudotis įvairiomis šiuolaikinėmis technologijomis: mikrofону, ausinėmis, skirtomis garso įrašams kurti, negatyvų ir nuotraukų skaitmeninimo skeneriu, spausdintuvu nuotraukoms (įranga, su kuria galima skaitmeninti, koreguoti ir atsispausdinti fotografijas), inžineriniais Fisher Technik konstruktoriais, WeDo 2.0, LEGO robotikos rinkiniais, grafinėmis planšetėmis, edukaciniais programuojamais dronais, programuojamais mikrokompiuteriais ir mikrokontroleriais, 3D spausdintuvu, WEB tipo ir 360 laipsnių vaizdo kameromis. Pastaroji įranga įsigyta projekto „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“ dėka. Lankytojų patogumui įrengta knygų gražinimo dėžė, leisianti palikti leidinius patogiu lankytojui metu. Po renovacijos biblioteka tapo draugiškesnė ir vartotojams su judėjimo negalia.

Dauguma kaimo filialų įsikūrę suremontuotose, jaukiose patalpose. Prasta tik Menkupių filialo patalpų būklė: reikalingas remontas, nauji baldai. Yra filialų (Brukų, Radiškės, Salaperaugio), kurių patalpos šildomos elektra. Jų apšildymo sąnaudos didesnės už centralizuotai šildomas bibliotekas. 2020 m. Aistiškių filiale senos lentynos pakeistos naujomis. Jungėnų filiale atliktas nedidelis patalpų remontas (atnaujinta laiptinė), Brukų filiale įrengti nauji lauko laiptai. Jusevičių filiale atnaujinta elektros instaliacinė įranga.

Ataskaitiniais metais, projekto „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“ dėka, pasikeitė visų savivaldybės bibliotekų interneto paslaugų tiekėjas: viešajai bibliotekai ir 7 filialams internetą tiekia UAB „Besmegeniai“, 3 filialams – AB „Lietuvos radijo ir televizijos centras“.

XII. FINANSAVIMAS

2020 metais viešoji biblioteka ir filialai pagrindinei veiklai vykdyti gavo 291 tūkst. eurų, t.y. 17 proc. daugiau nei 2018 metais. Biudžeto lėšos siekė 282,6 tūkst. eurų. Ataskaitiniais metais bibliotekos darbuotojų darbo užmokestis padidėjo 13,5 procentų (kultūros darbuotojų 12,8 procentų). Dokumentams įsigyti 2020 metais skirta 33815 eurų, iš kurių knygų nupirktą už 28066 eurus, periodikos prenumeratai skirti 5088 eurai. Visuotino karantino metu buvo organizuojama daug nemokamų kursų, mokymų, seminarų, todėl kvalifikacijos kėlimui išleista tik 100 eurų. Ataskaitiniais

metais už mokamas paslaugas buvo surinkta 1151 euras. Fizinė ir juridinių asmenų parama sudarė 470 eurų.

IŠVADOS

STIPRYBĖS

- Renovuotos viešosios bibliotekos patalpos (623 m²).
- Patogi bibliotekos logistinė vieta – ji įsikūrusi miesto centre.
- Profesionalūs ir nuolat kvalifikaciją keliantys darbuotojai.
- Naujos informacinės technologijos (kompiuteriai, spausdintuvai, 3D spausdintuvas, virtualios realybės akiniai ir kt.).
- Papildomo finansavimo dėka atnaujintas bibliotekos dokumentų fondas.
- Bendradarbiavimas su NVO ir kitomis įstaigomis ir organizacijomis.
- Sėkmingai įgyvendinti projektai.
- Pristatymas dirbti nuotoliniu būdu (esant karantinui), kuriant aktualų turinį ir teikiant informaciją vartotojams.

SILPNYBĖS

- Nepilną darbo dieną dirbantys specialistai.
- Nepakankamas finansavimas (lėšų stygius renginių organizavimui bei ūkinės veiklos kokybiškam vykdymui).
- COVID-19 pandemijos metu skelbiami veiklų apribojimai.

GALIMYBĖS

- Naujų vartotojų pritraukimas, įveiklinant naujausią kompiuterinę įrangą bei parengiant edukacines programas.
- Naujų darbo formų paieška.
- Bibliotekos veiklų organizavimas pasitelkiant skaitmenines technologijas.
- Papildomų lėšų pritraukimas, rengiant projektus bei įtraukiant verslo atstovus, kuriant pasienio zonos identitetą, užmezgant ryšius su kitais apskrities turizmo centrais, bendradarbiavimo galimybių paieška.

GRĖSMĖS

- Mažėjantis gyventojų skaičius įtakoja mažėjantį vartotojų skaičių.
- Senstanti Kalvarijos krašto bendruomenė, mažėjantis jaunų žmonių bei vaikų skaičius.

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos ataskaitą pagal Direktorius, Dokumentų komplektavimo ir tvarkymo, Informacijos ir kraštotyros bei Skaitytojų aptarnavimo skyrių pateiktus tekstus parengė direktorės pavaduotoja Nijolė Skroblienė.

RENGINIAI

Kalvarijos savivaldybės bibliotekų 2020 m. renginių kalendoriuje - svarbiausi susitikimai, iškilmės, šventės, konferencijos, popietės, filmai, žaidimai, mokymai, edukacijos ir kt.!!!

Renginiai Viešojoje bibliotekoje

1 paveikslėlis. Paminklo Nepriklausomybės akto signatarui Petru Klimui atidengimo akimirkos

Viešoji biblioteka 2020 metus pradėjo ypatingai. Bibliotekos iniciatyva, Kalvarijos miesto aikštėje pastatytas ir, Vasario 16-ąją, susirinkus gausiam būriui kraštiečių ir svečių, iškilmingai atidengtas paminklas Kalvarijos krašte gimusiam ir augusiam, Nepriklausomybės akto signatarui, teisininkui, diplomatai, istorikui, publicistui Petru Klimui (1891-1969). Pirminę paminklo viziją sukūrė skulptorius Julius Narušis, ją įgyvendino skulptorius Marijus Petrauskas. Vasario

16-ąją Kalvarijoje vykusios Nepriklausomybės akto signataro Petro Klimo paminklo atidengimo šventės vaizdo įrašas. Vaizdo įrašo autorius Albinas Vaškevičius: <https://www.youtube.com/watch?fbclid=IwAR19BbqcrdHIOA7H2o40lfLruPem2XP45GQLiDebHPGXt8iCpxzqjZPqo&v=IraSbnW7D3w&feature=youtu.be> Iškilmės skirtos Lietuvos Valstybės atkūrimui ir Petru Klimui atminti vėliau persikėlė į Kalvarijos krašto muziejų. Iškiliai Lietuvos asmenybei skirtoje konferencijoje savo išvalgomis ir prisiminimais dalinosi signataro giminaičiai – Petro Klimo brolio vaikaitis, Vasario 16-osios akto klubo pirmininkas, mokslininkas, dr. doc. Remigijus Gulbinas, signataro krikšto duktė, profesorė, habil. dr. Vaiva Lesauskaitė. Taip pat Petro Klimo atminimui kalbėjo ir istoriniais faktais dalinosi istorikas Alvydas Totoris, Lietuvos centrinio valstybės archyvo Dokumentų sklaidos skyriaus vedėja Džiuginta Kasiulaitienė ir žurnalistas, kolekcininkas, vienas paminklo pastatymo sumanytojų, Vilius Kavaliauskas.

2 paveikslėlis. Konferencijos pranešėjas dr. doc. Remigijus Gulbinas

Vasario 16-ąją Kalvarijos krašto muziejuje vykusios konferencijos, skirtos Nepriklausomybės akto signatarui Petru Klimui atminti vaizdo įrašas. Vaizdo įrašo autorius Albinas Vaškevičius:

https://www.youtube.com/watch?fbclid=IwAR2hGeV_7uGZTUGMNZ5ICWizkktZukaNihF2kS7Kl5o9fBbnNrdXCxMYZHo&v=OYLL0EW1Nws&feature=youtu.be

Vasario 23 d., Vasario 16-osios akto signataro Petro Klimo 129-ųjų gimimo metinių proga, bibliotekos socialinio tinklo Facebook puslapyje – publikuotos fotografijos iš asmeninės žurnalisto Viliaus Kavaliausko kolekcijos:

<https://www.facebook.com/kalvarijossavivaldybesviesoji.biblioteka/photos/pcb.3729940230380032/3729945797046142/>

Liepos 2 dieną, po keletą metų trukusios renovacijos, lankytojams duris atvėrė atnaujinta

3 paveikslėlis. Bibliotekos direktorė Laima Karpavičienė, savivaldybės administracijos direktorius Kęstutis Spūdys (kairėje), meras Vincas Plikaitis.

4 paveikslėlis. Atidarymo šventės moderatorė aktorė Nijolė Narmontaitė

Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, esanti Laisvės g. 2. Naujų patalpų atidarymo šventę moderavo aktorė Nijolė Narmontaitė. Biblioteką atidarymo proga sveikino Europos parlamento narys Juozas Olekas, savivaldybės vadovai, tarybos nariai, Kalvarijos kultūros centro, gimnazijos, seniūnijos, Kalvarijos miesto bendruomenių, savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos atstovai, kolegos iš Marijampolės, Šakių, Vilkaviškio viešųjų bibliotekų, kiti svečiai. Projekto rangovo „VA Statyba“ atstovas Juozas Ivašauskas, sveikindamas biblioteką su įkurtuvėmis, įteikė simbolinį įkurtuvių raktą.

Po prasmingų linkėjimų, padėkų, šaunių Nijolės Narmontaitės dainų visi susirinkusieji buvo pakviesti pasižvalgyti po atnaujintas bibliotekos erdves, pabendrauti su eksponuojamų parodų autoriais: Mantu Vaitiekūnu, leidusiu susipažinti su gausia atvirukų ir nuotraukų kolekcija (paroda „Senoji Kalvarija“), Dalia Žilinskaite-Arminiene (lėlių tautiniais kostiumais paroda „Lietuvaitės ir lietuvaičiai“), bibliotekos dokumentų komplektavimo ir tvarkymo skyriaus vedėja Nijole Skrobliene (paveikslų paroda „Trumpalaikiškumas“) ir dailininku Vytautu Kalinausku. Pastarojo piešiniai papuošė informacijos ir kraštotyros skyriaus, viešosios interneto prieigos bei vaikų ir jaunimo erdvės sienas. O žymių kalvarijiečių portretai, piešti Vytauto, puikuosis „Kraštiečių alėjoje“.

Patalpų atidarymo švente džiaugėsi ir jaunieji bibliotekos lankytojai, smagiai laiką leisdami su „Ledo šalies“ gyventoju Olafu ar rungtyniaudami, kas atpažins daugiau pasakų herojų, pasislėpusių Vytauto Kalinausko piešinyje ant sienos „Vaikystė“.

21 paveikslėlis. Jaunieji bibliotekos lankytojai šventės metu

Praėjusiais metais, minint 135-ąsias gimimo, 50-ąsias mirties ir 85-ąsias klebonavimo Kalvarijos parapijoje metines (1935-1942), pagerbta ir iškilus dvasininkas, Lietuvos politikos ir visuomenės veikėjas, LR žemės ūkio ministras, Žemės reformos sumanytojas ir vykdytojas, Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto (VLIK) organizatorius ir pirmininkas, vienas iš Pasaulio lietuvių bendruomenės kūrėjų Mykolas Krupavičius (1885-1970). Apie šią neeilinę asmenybę, palikusią ryškius pėdsakus Kalvarijos krašte, bibliotekos socialiniame tinkle Facebook publikuotas vaizdo įrašas „Jo širdyje sutarė Dievas ir žmogus“:

<https://www.facebook.com/kalvarijossavivaldybesviesoji.biblioteka/videos/1111509319205622>

Spalio 2 d. Kalvarijos krašto muziejuje/Informacijos centre surengta konferencija „Mykolas Krupavičius – dirbęs Dievui ir Lietuvai“, kurioje pranešimus skaitė Kalvarijos gimnazijos istorijos mokytoja Vilija Savčenkienė, LR Seimo nariai dr. Laurynas Kasčiūnas bei dr. Paulius Saudargas.

3 paveikslėlis. Konferencija „Mykolas Krupavičius – dirbęs Dievui ir Lietuvai“ dalyviai

2020 m. daugelis Viešosios bibliotekos (Informacijos ir kraštotyros skyrius) veiklų buvo nukreipta Vilniaus Gaono ir Lietuvos žydų istorijos metams paminėti:

Sausio 27 d. bibliotekos kolektyvas prisijungė prie Pasaulio žydų kongreso inicijuotos pasaulinės akcijos „We remember“ – „Mes prisimename“, kuri skirta pagerbti Holokausto aukų atminimą.

Nuo rugpjūčio vidurio lankytojai galėjo apžiūrėti kilnojamąją parodą iš Vilniaus Gaono žydų istorijos muziejaus fondų – „Išgelbėjęs vieną gyvybę, išgelbėja pasaulį“. Paroda skirta Pasaulio tautų teisuoliams – žydų gelbėtojams nacių okupuotoje Lietuvoje.

Parėngus paraišką Žydų kultūros paveldo kelio asociacijos organizuotam konkursui „Kelionės po žydų istoriją: Europos žydų kultūros paveldo dienos 2020“, gautas finansavimas projekto „Žydų paveldo atspindžiai Kalvarijos štetle“ įgyvendinimui.

Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, bendradarbiaudama su Kalvarijos meno mokyklos Dailės skyriumi, Kalvarijos gimnazija, Kalvarijos savivaldybės kultūros centru, paminėjo Europos žydų kultūros ir Lietuvos žydų genocido aukų atminimo dienas Kalvarijoje.

4 paveikslėlis. „Žydų paveldo atspindžiai Kalvarijos štetle“

Rugsėjo 23 d., vienuose unikaliausių, iki šių dienų išlikusių paveldo statinių – Kalvarijos sinagogų komplekse – atidaryta Kalvarijos meno mokyklos Dailės skyriaus moksleivių darbų paroda „Žydų paveldo atspindžiai Kalvarijos štetle“. Renginio metu, susirinkusieji galėjo apžiūrėti paveiksluose, fotografijose įamžintus, išlikusius ir sunaikintus, bet neužmirštus, Kalvarijos štetlo paveldo objektų vaizdus, jų fragmentus, naujai juos atrasti, nusikelti į tuos laikus, kai Kalvarija, dėl gausios, čia gyvenusios žydų bendruomenės, dar buvo vadinama Žydų Kalvarija, kai prie bažnyčios rikiavosi žydų kromeliai, kai Šulgaserio salėje skambėjo orkestro muzika. Talentingo Kalvarijos krašto jaunimo kūriniais jautriai pristatė Kalvarijos meno mokyklos Dailės skyriaus vadovė Ilona Šidlauskienė, skatindama nepamiršti čia gyvenusios žydų bendruomenės, geriau pažinti jos istoriją bei rūpintis išlikusiu paveldu, kuris papildo ir praturtina Kalvarijos kraštą, suteikia išskirtinumo.

5 paveikslėlis. Parodos „Žydų paveldo atspindžiai Kalvarijos štetle“ atidarymas

Rugsėjo 24 d. Kalvarijos žieminėje sinagogoje Kalvarijos gimnazijos moksleiviai, pedagogai, kiti kalvarijiečiai skaitė Kalvarijos štetle gimusių, gyvenusių žydų, nužudytų Holokausto metu, Vardus, taip buvo prisiminta ir pagerbta, 1941 m. rugsėjo 1 d., sunaikinta Kalvarijos žydų bendruomenė.

Biblioteka organizavo keletą viktorinų, žaidimų socialinio tinklo Facebook puslapyje:

tai žaidimas „Ar pažįsti Kalvarijos kraštą?“ viktorina kvietusi atpažinti ir teisingai įvardinti iškilias Kalvarijos krašto asmenybes, kurias nutapė kraštietis dailininkas Vytautas Kalinauskas.

6 paveikslėlis. Kalvarijos gimnazijos moksleiviai viktorinoje „Ar pažįsti Kalvarijos kraštą“

Kovo mėnesį buvo parengta virtuali paroda, Lietuvos kariuomenės generolo Jurgio Kubiliaus (1875-1961) 145-ioms gimimo metinėm pažymėti.

<https://www.facebook.com/kalvarijossavivaldybesviesoji.biblioteka/photos/pcb.3841337992573588/3841328389241215/>

Virtuali paroda „Lietuvos laisvės kovų dalyvio, Kalvarijos garbės piliečio Bronislovo Jungaičio (1929-2020) palikimas Kalvarijos krašte“

<https://www.facebook.com/kalvarijossavivaldybesviesoji.biblioteka/photos/pcb.3923987830975270/3923960230978030/>

Praėjusiais metais paminėta ir Steigiamojo Seimo 100 metų sukaktis. Šiai progai pažymėti, parengta virtuali paroda, supažindinanti su Steigiamojo Seimo nariais turėjusiais sąsajų su Kalvarijos kraštu.

Jubiliejinės, 20-ios Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės metu buvo sukurtas vaizdo įrašas „Keliaujanti biblioteka“ ir pakvietęs lankytojus į virtualią kelionę, trunkančią daugiau nei 80 metų, apžiūrint įvairius Kalvarijos miesto pastatus, kuriuose vienu ar kitu laikotarpiu buvo įsikūrusi biblioteka. Džiugu, kad pagaliau, po ilgai trukusių klajonių, biblioteka grįžo namo ir su nekantrumu, išsiilgusi, laukia savo skaitytojų:

<https://www.facebook.com/kalvarijossavivaldybesviesoji.biblioteka/videos/176477663525670>

Minint Motinos dieną ir paminklo „Lietuvei Motinai“ pastatymo Kalvarijos Karališkajame (tuo metu Antano Smetonos vardo) parke 85-erių metų sukaktį, sukurtas vaizdo įrašas „Tebus palaiminta širdis, mane į saulę kėlusi“, apie šį unikalų, Kalvarijos miestą puošiantį monumentą

<https://www.facebook.com/kalvarijossavivaldybesviesoji.biblioteka/videos/2877035785744258>

Didelio susidomėjimo sulaukė virtuali paroda „Kalvarija. Istorija ir dabartis“, kurioje buvo galima palyginti, kaip miestas atrodė seniau ir kaip laikas jį pakeitė.

Prie šios parodos atsiradimo prisidėjo fotografė Gustė Adamavičiūtė, istorikas Alvydas Totoris, kolekcininkas Mantas Vaitiekūnas, Adomas Gavėnas.

7 paveikslėlis. Parodos „Kalvarija. Istorija ir dabartis“ fragmentas

<https://www.facebook.com/kalvarijossavivaldybesviesoji.biblioteka/photos/pcb.4968390769868299/4968355159871860/>

Virtualioje erdvėje paminėtos ir architekto, Lietuvos antisovietinio ir antinacinio pasipriešinimo dalyvio, Švedijos lietuvių visuomenės veikėjas Jono Pajaujo 100-osios, teatro aktorius, teatro ir radijo režisierius, visuomenės veikėjas Justino Bautrėno 95-osios, Skriaudžių buties muziejaus direktoriaus, Kalendorių muziejaus įkūrėjo, kolekcininko Pijaus Brazausko 80-osios, žurnalisto Algimanto Čižausko 90-osios gimimo metinės.

2020 m. bibliotekos socialinio tinklo Facebook puslapyje paskelbta, kelis metus sudarinėtas, Kalvarijos krašto mažosios architektūros interaktyvus žemėlapis.

2018 metais, išleidus knygos „Kalvarijos krašto kryžiai, koplytstulpiai, stogastulpiai ir koplytėlės“ antrąjį, papildytą leidimą, Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos darbuotojams kilo idėja sudaryti Kalvarijos krašto mažosios architektūros paminklų interaktyvų žemėlapi. Tiesiog, norėta, kad visiems, besidomintiems Kalvarijos krašto istorija, paveldu, šis žemėlapis būtų pasiekiamas, iš bet kurio pasaulio kampelio. Interaktyviame žemėlapyje, pasirinkus bet kurį kryžių, koplytstulpį, stogastulpį, koplytėlę, skulptūrą ar paminklą, kurių čia pažymėta virš 250, galima sužinoti pastatymo ir kt. informaciją, peržiūrėti vaizdus. Žemėlapis nuolat pildomas.

<https://www.google.com/maps/d/edit?mid=1qUGu4WJYD2owxIq0a43EInKC1jscWz7&fbclid=IwAR1sEpagcABvceAJiWlwixpje5Z0SvVaECahYCRZnBeQX2HGGIoyiwKvY&ll=54.37470968702115%2C23.187052100000017&z=11>

Taip pat parengtas ir visiems prieinamas interaktyvus žemėlapis, kuriame sužymėti Lietuvos laisvės kovų dalyvio, Kalvarijos garbės piliečio Bronislovo Jungaičio (1929-2020) Kalvarijos krašte pastatyti paminklai

https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=1735H06nV0IBv0XPoAlfg5AyeViGtWye3&hl=lt&fbclid=IwAR22_RhbqcNnRGbaXB5xERfnu8MSKbBEJz94lzz7ya5_Eph8FZCYG0Zuoc&ll=54.40273431300688%2C23.18259994999999&z=11

Bibliotekos socialinio tinklo Facebook puslapyje paskelbta ir pora bibliotekos sudarytų leidinių: „Kalvarijos krašto padavimai ir pasakojimai“

https://issuu.com/siga1/docs/kalvarijoskra_topadavimaiir_pasakojimai?fbclid=IwAR2p0g0fmgyLN9LKMIEIT6cEtLxVKwIFjyiGwslo46LhD8nBsRDac0XYXSY bei „Prie žinių versmės : bibliotekininkų prisiminimai“

https://issuu.com/siga1/docs/prie_ini_versm_s_5f62baf3c9c50c?fbclid=IwAR1sEpagcABvceAJiWlwi-xpje5Z0SvVaECahYCRZnBeQX2HGGIoyiwK-vY

Edukaciniai renginiai. Nuo renovuotos bibliotekos atidarymo pradžios, naujoje interaktyvioje erdvėje vyko LEGO konstravimo ir robotikos užsiėmimai, kuriuose vaikai ir jaunimas pasinėrė į atradimų pasaulį: kūrė, programavo ir mokėsi valdyti išmaniuosius robotus.

Rugpjūčio 11 d. interaktyvioje erdvėje prasidėjo Kalvarijos gimnazijos pradinių klasių moksleivių stovykla. Bibliotekininkas Saulius Vyšniauskas ir savanorės smalsuolius supažindino su naujai įrengta interaktyvia erdve, pasiūlė išbandyti naujausias technologijas. *9 paveikslėlis. Kalvarijos gimnazijos pradinių klasių moksleivių laisvalaikis bibliotekoje*

Nuo 2019 m. pabaigos veikia Kalvarijos atvira jaunimo erdvė „Vietukė“. Jos tikslas suteikti saugią emocinę erdvę jauniems asmenims, kurioje jie galėtų analizuoti asmeninius poreikius, savivoką, ugdyti socialinius įgūdžius, susipažinti su kitais jaunuoliais, bendrauti, mokytis. Praėjusiais metais, kiekvieną ketvirtadienį, šioje erdvėje vyko organizuojami edukaciniai užsiėmimai. Lapkričio 16 d. vykusios edukacijos „Tapyba be teptuko“ metu naudojant akrilinius dažus buvo piešiama siūlais: siūlus pamerkus į dažus, po to įvairiai išvingiavus lape ir iš lėto patraukus žemyn, išgaunamos įvairiaspalvės gėlės. Žaidžiant spalvomis akrilinių dažų pagalba galima sukurti įvairius paveikslus.

10 paveikslėlis. Edukacija „Tapyba be teptuko“

Jaunimas, lapkričio 17 d. užsiėmimo metu, naudodamiesi netradicinėmis priemonėmis, sukūrė pienių pievą. Ši elementari piešimo technika kiekvieną pavertė menininku ir suteikė galimybę mėgautis piešimo ir štapavimo procesu: pamirkius ausų krapštukus į guašą, tapšnojant ant popieriaus lapo formuoti pienių žiedyno vainiką.

11 paveikslėlis. Edukacija „Vasaros pėdsakai“

Lapkričio 18 d. vyko kiek neįprasta edukacija „Vabalai iš gamtos gėrybių“. Prisirinkę įvairių gamtos gėrybių užsiėmimo metu jaunimas kūrė nuostabius vabalus, pagal Kanadoje gyvenančio menininko, fotografo Raku Inoue spalvingus vabzdžių ir kitų gyvūnų portretų pavyzdžius, pagamintus iš gėlių, lapų, šakelių, sėklų ir stiebų.

12 paveikslėlis. Edukacijos „Vabalai iš gamtos gėrybių“ fragmentai

Lapkričio 19 d. buvo organizuota dar viena edukacija. Užsiėmimo „Piešimo triukai su pastelinėmis kreidelėmis“. dalyviai pasijautė kaip tikri dailininkai, tapydami paveikslus minkštomis spalvotomis kreidelėmis. Jaunuoliai darbuose tiksliai perteikė spalvinę nuotaiką, foną, suteikdami kūriniai tikroviškumo. Jų darbai pasižymėjo labai švelniomis spalvomis, nes ši technika yra beveik nepriylgstama spalvų perėjimuose, tonų subtilume.

13 paveikslėlis. Edukacija „Piešimo triukai su pastelinėmis kreidelėmis“

Atvirukai - ne tik neatsiejama įvairių švenčių bei progų atributika, bet ir šilta dėmesio išraiška brangiam žmogui. Jaunimas lapkričio 20 d. dalyvavo edukacijoje „Atvirukų gamyba“. Sukūrė išskirtinio „dizaino“ sveikinimus, jie suteikė daug džiaugsmo, dėmesio ir šilumos savo artimiesiems.

14 paveikslėlis. Edukacija „Atvirukų gamyba“

Renginiai filialuose

Žudynių naktį – Sausio 13-ąją – Mes žuvusių krauju ant sniego pasirašėm: Nešaudome, nežudome, mes mylime, Mes Būsime, mes Buvome, mes Esame.“ (O. Baliukonytė) Sausio 13-oji Laisvės gynėjų diena, kaip ir kasmet, verčia iš naujo susikaupti bei susimąstyti. Šiomis ir daugybe kitų eilių **Brukų** bibliotekos kiemelyje, buvo pagerbti Lietuvos laisvės gynėjai. Pagerbimas tylos minute, ryžto kupinos eilės, neužmirštuolių žiedai bei plazdenančios degančių žvakelių liepsnos priminė visiems susirinkusiems žuvusiuosius už mūsų šalies laisvę, nes jų vardai liks amžiams įrašyti mūsų atmintyje.

15 paveikslėlis. Brukų folklorinis ansamblis „Bruknyčia“

Kovo 10 dieną **Brukų** filialo lankytojai buvo pakviesti į popietę „Lietuva – poetų posmuose“ skirtą Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienai paminėti. Šventės minėjimas prasidėjo Tautiškos giesmės giedojimu. Visi su vidine jėga, bei meile Lietuvai giedojo Tautos himną, prisiminė istorinius faktus, bei sunkų ir ilgą kelią į Nepriklausomą Lietuvos valstybę, linkėjo sau ir vieni kitiems: puoselėti savo kalbą, tradicijas, dvasines ir kultūrinės tautos vertybes, būti tolerantiškais, pakančiais ir išlikti kaip tauta, kaip valstybė. Popietės metu skambėjo Brukų folklorinio ansamblio „Bruknyčia“ atliekamos dainos apie Lietuvą, bei gražūs posmai apie gimtinę, Lietuvą ir meilę jai iš vaikų lūpų.

Po minėjimo renginio dalyviai bei svečiai buvo pakviesti sudalyvauti pilietinėje iniciatyvoje ir lauke sudaryti gyvą tautos žiedą, kurio viduryje iškėlė tris gėles – geltoną, žalią, bei raudoną ir į dangų paleido tris Lietuvos vėliavos spalvų balionus, kurie susirinkusiems simbolizavo laisvę.

Kiekvienais metais bibliotekoje susitikimus rengė **Sangrūdos** neformalaus „Moterų klubo“ atstovės. Pirmojo susitikimo metu buvo aptarta numatoma veikla, susitarta dėl būsimų susitikimų laiko, pasiūlyta Tautodailės metus paminėti parengiant parodą „Iš močiutės kraičio skrynios“.

17 paveikslėlis. Neformalaus „Moterų klubo“ atstovės

17 paveikslėlis. Edukacijos metu „Moterų klubo“ atstovės

Su Laisvės malūnėliais rankose ir džiugesiu širdy **Sangrūdos** „Moterų“ klubo atstovės dalyvavo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 30-mečiui skirtoje akcijoje

Kaligrafija - tai gražaus ir raiškaus rašymo menas. Pastarąjį perprasti sausio 30 d. mokėsi TAU universiteto Menų fakulteto Dailės ir rankdarbių studijos **Sangrūdos** filialo lankytojos.

19 paveikslėlis. Edukacijos metu

Vasario 18 d. **Sangrūdos** bibliotekoje vykęs TAU Menų fakulteto Dailės studijos užsiėmimas buvo kiek neįprastas – dažymas vašku. (Encaustica). Tai paprasta tapybos technika, kuri leido kiekvienam dalyviui sukurti nuostabius paveikslus su nepaprastais efektais per kelias minutes, ir tam visai nebūtina mokėti piešti! Jis tarsi meditacija, kai atsipalaiduoji ir pasineri į kūrybos pasaulį. Įdomiausia, kad kūrybos proceso pradžioje nežinai kas bus. Brūkšnys, spalvų žaismas ir išnyra nuostabaus grožio vaizdas. Piešimo vašku ir lygintuvu mokė menininkė Kornelija Baldauskienė.

20 paveikslėlis. Tapybos darbai piešimo vašku technika

Renginiai vaikams

Rugpjūčio 7 d. **Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos** mažieji lankytojai susirinko į kaniterapijos užsiėmimą. Dalyviai bendravo su dresuota, terapinį šuns egzaminą išlaikiusia labradoro retrievere Kia. Susitikimą vedė Kaniterapijos asociacijos narė, psichologė, kaniterapeutė Joana Grygutis. Popietės metu vaikai atliko įvairias užduotis su Kia, ją glostė ir žaidė.

22 paveikslėlis. Labradoro retrievere Kia su savo šeimininke demonstruoja savo gebėjimus vaikams

Rugsėjo 12 d. „Šypsaisi savo kraštui“ miesto šventės metu Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos **Vaikų skaitytojų abonemente** buvo vykdoma viktorina „Filmų-knygų personažai“. Jos metu vaikai atsakinėjo į klausimus apie įvairius knygų bei filmų personažus, o teisingai atsakę buvo apdovanoti prizais. Taip pat, šventės metu buvo vykdoma edukacija „Pasigamink savo skirtuką“. Šventinių veiklų kulminacija tapo dailininko Vytauto Kalinausko piešiamos tatuiruotės ant mažųjų dalyvių rankų, bei kinologų ir jų keturkojų draugų, dirbančių pasienyje, parodomoji programa.

23 paveikslėlis. Edukacija „Pasigamink savo skirtuką“

Renginiai vaikams filialuose

Jeigu dar kas nors nežino – eisim šiandien kepti blynų! Vežkit čia mašiną miltų! Ir aliejaus - kad nesviltų. Dešimt kibirų uogienės! Ir nelauksim vakarienės – Valgysime, kol karšti, nes blogai pilvai tušti! Šiandien turim būti sotūs, kad sėkmė visur šypsotūs! Štai taip šmaikščiai vasario 25 dieną nuo pat ryto, **Brukų** bibliotekos kiemelyje vyko pasiruošimas Užgavėnių šventei „**Sveiki žiemą išgyvenę, pavasario sulaukę**“. Skambant nuotaikingai Užgavėnių muzikai, rinkosi bibliotekos skaitytojai ir kiti bendruomenės nariai, pageidaujantys dalyvauti šioje **tradicinėje šventėje**. Sugūžėjo daug persirengėlių: ožių, daktarų, čigonų, raganų, velnių, gaspadinių, bei pagrindiniai Užgavėnių šventės veikėjai – Kanapinis ir Lašininis. Šventės metu, nors ir pūtė žvarbus vėjas, visus susirinkusius šildė persirengėlių dainos, šokiai, pokštai, pašmaikštavimai, nuotaikingi judrieji žaidimai.

24 paveikslėlis. Mergaičių ansamblis „Aista“ ir jo vadovė Rita L.

„Saldžiau už viską – vaikų bučiniai. Svarbiau už viską jų sveikata. Skaudžiau už viską jų ašaros ir suklupimai. Vaikai – sparnai už nugaros. Vaikai – mūsų žvaigždės virš galvos. Vaikai – amžina laimė“. Liepos 18 dieną į **Brukų** bibliotekos kiemelį sugūžėjo gausus būrys vaikučių. Jie buvo pakviesti atitrūkti nuo skaitmeninių technologijų ir aktyviai praleisti laisvalaikį. Popietei „**O mūsų vėjavaiškiška vasara**“ vaikučiai ruošėsi visą savaitę: gamino iš popieriaus gėles, vėjo malūnėlius, rašė savo svajones ir dėjo į balionus, kuriuos šventės pabaigoje, palinkėję gero vėjo, paleido į dangų. O popietė buvo labai linksma: skambėjo muzika, nuostabias dainas dovanojo mergaičių ansamblis „Aista“, vaikai šoko, žaidė įvairius judriuosius žaidimus, sprendė kryžiažodžius. Vieni piešė savo svajonę popieriuje, kiti – prie bibliotekos kiemelyje. Kiekvienas stengėsi, kad svajonė būtų kuo tikroviškesnė ir kuo greičiau išsipildytų. Baigiantis popietei, vaikai pasigamintomis gėlėmis ir vėjo malūnėliais pažymėjo taką į biblioteką, tikėdami, kad tai padės jų draugams, kurie dar nėra bibliotekos skaitytojai, atrasti šį kelią.

25 paveikslėlis. Jaunieji bibliotekos skaitytojai prie pačių sukurto rudens gėrybių kilimo

Šviesi, nuotaikinga, kūrybinga buvo ir rugsėjo 19 dieną prašurmuliavusi kasmetinė rudenėlio šventė **„Praverkim rudenii duris“ (Brukų filiale)**. Visi dalyviai savo šventę pradėjo nuotaikinga pasisveikinimo dainele. O kokia gi šventė be „Rudenėlio“. Jis į pagalbą pasikvietęs savo mėnesius (Matas, Emilis, Andrius), papasakojo, kokias gėrybes ruduo užaugino. Keliaudami po rudenėlio šalį, žaidė žaidimus, sukosi rateliu ir po vieną ir po du, ir su tėveliais kartu, o mamytės minė mįsles vaikučiams. Tai buvo netikėta. Dainose, žaidimuose, eilėraščiuose atsispindėjo svarbiausi rudens įvykiai: švelniam vėjeliui pučiant šoko ne tik lapeliai, bet skambėjo ir daržovių orkestro muzika. Puikiai savo eiles apie rudenėlio išdaigas padeklamavo „morkytės“ (Smiltė, Goda, Lorelija). O visą gražią šventę vainikavo neįprastai inscenuota pasaka „Ropė“ (o neįprasta todėl, kad pasakoje buvo po du vienodus veikėjus: du seneliai, dvi močiutės, dvi anūkės ir t.t.)

Skaisčiai šviečiant saulutei, dar esant šiltam ir viliojančiam orui rugsėjo 26 dieną vaikai buvo pakviesti į popietę lauke **„Su knyga po atviru dangumi“**. Brukų bibliotekos kiemelyje, medžių paunksmėje jaunieji skaitytojai, kas kaip sugalvojo skaitė įvairias knygutes, vyko pašnekesiai apie knygas, žaidimai. Prisiliesti prie neaprėpiamų visatų, nukeliauti į tolimiausius pasaulio kampelius ir patirti kvapą gniaužiančius įspūdžius – labai paprasta. Tereikia užsukti į biblioteką ir atsiversti knygą.

25 paveikslėlis. „Su knyga po atviru dangumi“ Brukų kaimo bibliotekos kiemelyje

26 paveikslėlis. Brukų filialo jaunieji „Skaitymo iššūkio“ dalyviai

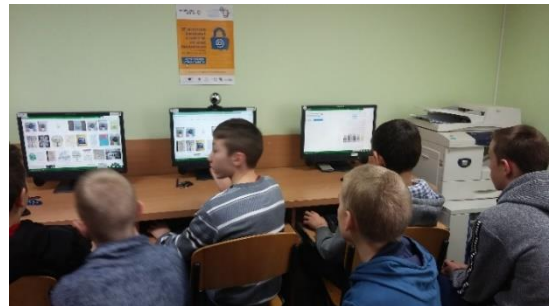
Pirmąją 2020-ųjų metų vasaros dieną prasidėjo pamėgtasis ir visų laukiamas „Skaitymo iššūkis“ (Brukų filiale). Tai jau penktą kartą organizuojama interaktyvi akcija, kurios metu visi norintieji buvo kviečiami įvykdyti penkias smagias skaitymo užduotis ir laimėti prizų. Šių metų šūkis – **„Skaitymas mus jungia!“** „Skaitymo iššūkis“ kvietė dalyvauti įvairaus amžiaus skaitytojus – nuo mažiausių iki labai patyrusių. Knygas dalyviai galėjo skaityti iš savo namų knygų lentynų, skolintis bibliotekoje, skaityti elektronines knygas ar klausyti audioknygų. Šiomet užklupęs karantinas gerokai praplėtė skaitytojų akiratį, todėl kiekvienas „Skaitymo iššūkio“ dalyvis galėjo rinktis įvairių formatų knygas, svarbu, kad jos atitiktų pateiktas užduotis. Būtent dabar, šiuo sunkiu metu, kai užsidarę koncertų, kino salių ar teatrų durys, knyga įgauna dar svaresnę reikšmę ir tampa jei ir ne pagrindine, tai tikrai ne antraeile laisvalaikio praleidimo palydove. Ir nors gyvenime mes dažnai esame linkę ieškoti kažko neatrasto, nepatirto ir naujo, visuomet lyg sūnūs paklydėliai grįžtame prie laiko patikrintų vertybių – prie knygų“. Kaip sporte, taip ir šiose skaitymo varžytuvėse

bibliotekos tikslas buvo sukviesti kuo daugiau skaitytojų dalyvauti. Džiugu, kad šiose varžytuvėse užsiregistravo 30 dalyvių iš kurių 27 įveikė visas užduotis ir perskaitė 135 knygas. Sėkmės paslaptis – ilgas ir kruopštus darbas su skaitytojais.

Bendradarbiaujant su **Sangrūdės** gimnazijos lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja bibliotekos erdvė ir literatūros fondas panaudojama etnokultūros puoselėjimui. Vasario 13 d. vyko netradicinė etnokultūros pamoka Sangrūdės gimnazijos 6 klasės moksleiviams, kurios tema „Gyvybės medis lietuvių mitologijoje ir buityje“. Mokytoja Angelė Zimnickienė moksleiviams vaizdžiai paaiškino, kas tai yra Gyvybės medis, kokiais dar pavadinimais jis sutinkamas mitologijoje (Pasaulio, Kosminis). Mokiniai, bibliotekoje esančios literatūros pagalba, bandė atrasti ir atpažinti, kur galima sutikti Gyvybės medžio elementus: gyvenamųjų namų puošyboje, buitines rakanduose, audiniuose. Grupėse moksleiviai atliko užduotis. Vieni paruošė skaidres, kiti karpė karpinius.

Vasario 25 d. etnokultūros būrelio moksleiviai dalyvavo etnokultūros pamokoje kurioje susipažino su magiška Užgavėnių dvasia. Moksleiviai, literatūros pagalba, kūrė persirengėlių „žydų“, „čigonų“, „ubagų“ oracijas, kalbas, ieškojo informacijos, kaip persirengėliai atrodydavo, ką jie veikė lankydamiesi pas kaimo gyventojus.

„Saugesnio interneto savaitę“ jaunesniojo amžiaus vaikai paminėjo dalyvaudami informacinėje valandėlėje „Junkis, kurk ir dalinkis saugiai“ (**Sangrūdės** filiale), kurios metu mokėsi kurti saugius slaptažodžius, prisiminė saugaus elgesio internete taisykles, susipažino su svetainėje www.draugiskasinternetas.lt teikiama informacija bei atliko interaktyvų testą ir nuotaikingų komiksų pagalba susipažino su duomenų apsauga svetainėje www.vartotojai.lt/lt/tapatybe

27 paveikslėlis. Sangrūdės bibliotekos jaunieji vartotojai informacinės valandėlės metu

Sangrūdės kaimo bendruomenė, kartu su **Sangrūdės** biblioteka vykdė projektą „Mūsų vasara“, skirtą vaikų užimtumui vasaros metu. Šis projektas suteikė galimybę kaimo vaikams turiningai ir prasmingai praleisti laisvalaikį. Bibliotekoje vyko muilo gaminimo dirbtuvės. Rugpjūčio 18 d. pirmojoje muilo gamybos edukacijoje buvo gaminami netradicinės formos muiliukai. Užsiėmimus vedė VŠĮ „Ratu“ atstovė Evelina Didvalienė. Ramią rugpjūčio 21-osios popietę vaikai linksmi laiką leido dalyvaudami lauko šaškių ir lauko žaidimų varžybose. Žaidynėmis buvo baigtas projektas „Mūsų vasara“.

28 paveikslėlis. Lauko šaškių turnyro metu

Visą mėnesį Sangrūdodos gimnazijos penktokėliai, kartu su Kraštotyros būrelio vadove Rūta Pankiene rinko ir džiovino ryškiomis spalvomis rudenėlio nudažytus lapus. O, kad šis nuostabus grožis neišnyktų, spalio 22 d. popietę bibliotekoje bendromis jėgomis pagamino „Rudenėlio apsiaustą“, kuris bibliotekos langą puošė iki pirmųjų snaigių.

29 - 30 paveikslėliai. Rudenėlio apsiausto kūrybos fragmentai

2 priedas

Kalvarijos savivaldybės viešosios bibliotekos 2020 m. veiklos ataskaitos priedai

1 lentelė

Projektinė veikla 2020 m.

<i>Projekto pavadinimas. Tikslai ir uždaviniai Projekto rengėjai</i>	<i>Vykdymo/ dalyvavi mo laikotarpi s</i>	<i>Dalyviai ir partneriai</i>	<i>Rezultatai*</i>	<i>Kas finansuoja</i>	<i>Pritrauktos lėšos (be SVB indėlio)</i>
1	2	3	4	5	6
Bibliotekos rengti ir vykdyti projektai					
<p>„Žydų paveldo atspindžiai Kalvarijos štetle“. Tikslas – paminėti Europos žydų kultūros dieną Kalvarijoje, per išlikusį unikalų paveldą prisiminti ir pagerbti čia gyvenusią gausią žydų bendruomenę, pažinti jos istoriją bei kultūrą. Uždaviniai: 1. Kalvarijos sinagogų komplekse surengti plenerą „Žydų paveldo atspindžiai Kalvarijos štetle“, skirtą žydų paveldo objektų Kalvarijoje įamžinimui. 2. Parengti vaizdo medžiagą virtualiai kelionei po žydų gyvenimo pėdsakais dar tebealsuojantį Kalvarijos štetlą. 3. Kalvarijos sinagogų komplekse organizuoti Kalvarijos štetle</p>	2020 m.	<p>Kalvarijos meno mokyklos Dailės skyrius;</p> <p>Kalvarijos krašto muziejaus muziejininkas, istorikas Alvydas Totoris;</p> <p>Kalvarijos gimnazija;</p> <p>Kalvarijos savivaldybės kultūros centras</p>	<p>Suorganizuotas pleneras „Žydų paveldo atspindžiai Kalvarijos štetle“, skirtas žydų paveldo objektų Kalvarijoje įamžinimui.</p> <p>Kalvarijos sinagogų komplekse kartu su Kalvarijos gimnazija organizuoti Kalvarijos štetle gyvenusių žydų, kurie buvo nužudyti Holokausto metu, Vardų skaitymai.</p>	Žydų kultūros paveldo kelio asociacija	300.00 EUR

<p>gyvenusių žydų, kurie buvo nužudyti Holokausto metu, Vardų skaitymus, taip prisiminti ir pagerbti gausią Kalvarijos žydų bendruomenę.</p>					
<p>„Vietukė – kur saugu ir gera“ Tikslas - suteikti prasmingos veiklos jaunimui ir užtikrinti saugaus laisvalaikio galimybes jauniems žmonėms. Uždaviniai: 1.Suteikti saugią emocinę erdvę jauniems asmenims. 2.Skatinti analizuoti asmeninius poreikius, savivoką. 3.Ugdyti socialinius įgūdžius, orientuotus į jaunuolių poreikius. 4.Bendradarbiaujant su socialiniais partneriais, padėti jaunimui pasirinkti tinkamas švietimo ir užimtumo galimybes.</p>	<p>2020 m.</p>	<p>Kalvarijos bendruomenės pareigūnas, Kalvarijos gimnazija, Kalvarijos vaikų ir jaunimo klubas „Arka“, Lietuvos socialdemokratinio jaunimo sąjungos Kalvarijos skyrius, VŠĮ Šeimos santykių institutas.</p>	<p>Saugi emocinė erdvė jauniems asmenims, kurioje jie galėjo analizuoti savo asmeninius poreikius, savivoką, ugdyti socialinius įgūdžius, bendraudami kartu su kitais jaunuoliais. Bendradarbiaujant su socialiniais partneriais buvo pasirinktos tinkamos švietimo ir užimtumo galybės, mažinama socialinė atskirtis, užtikrinamas emocinis komfortabilumas. Įgytos žinios skatins jaunimą tinkamai reaguoti į bendraamžius patiriančius smurtą, patyčias ir nelikti abejingiems svetimam skausmui, pažeminimui. Atviroje jaunimo erdvėje veiklos buvo vykdomos vadovaujantis atvirumo, prieinamumo, savanoriškumo, aktyvaus dalyvavimo, orientavimosi į jaunų žmonių socialinius poreikius principais. Jų dėka jaunimas mokėsi bendrauti, pasidalinti, užmegzti kontaktą su kitais. Atsižvelgiant į jų interesus buvo lavinamas kūrybiškumas bei vaizduotė, atmintis, strateginis mąstymas. Pasitelkdami meninius gebėjimus ir polinkius, jaunimas įgijo galimybę pažinti save ir visa tai ugde supratimą, tolerancijos jausmą įvairioms socialinėms asmenų grupėms. Įgyvendinant</p>	<p>Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos</p>	<p>4427.50 eurų</p>

			projekte numatytas veiklas, aktyviai įsijungę savanoriai.		
<p>„Jaunųjų menininkų“ vasaros stovykla“</p> <p>Tikslas – organizuoti vaikų turiningą laisvalaikį vasaros atostogų metu, skatinant jų kūrybiškumą.</p> <p>Uždaviniai: organizuoti kūrybinius-educacinius užsiėmimus; parengti vaikų darbų parodą.</p>	2020 m.	Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka, Kalvarijos gimnazijos moksleiviai.	Organizuoti 5 dienų edukaciniai užsiėmimai: keramikos, tapybos ant drobės (įvairia technika), vitražų kūrimas. Parengta stovykloje sukurtų darbų paroda.	Kalvarijos savivaldybė	2000,00
<p>Užbaigtas įgyvendinti projektas „Informacinio leidinio „Lankytinos vietos Kalvarijos krašte“ leidyba“</p> <p>Tikslas – skatinti turizmo plėtrą Kalvarijos krašte</p>	2019 - 2020 m.	Kalvarijos savivaldybės viešoji biblioteka ir jos filialai. Kalvarijos krašto muziejus.	Išleista knyga „Kalvarijos kraštas. Kelionių vadovas“, organizuotas jos pristatymas.	Kalvarijos savivaldybės etninės kultūros plėtros 2019-2022 metų programos dalinis finansavimas bei viešosios bibliotekos lėšos.	2000,00 eurų
<p>Projektas „Suvalkijos (Sūduvos) regiono savivaldybių mokinių etninės kultūros olimpiados</p>	2020 m.	Regiono savivaldybių moksleiviai	Suorganizuota olimpiada	Kalvarijos savivaldybės administracija.	120.00 eurų

antrasis turas Kalvarijoje“					
Projektai, kuriuose biblioteka dalyvavo partnerio teisėmis					
„Lietuvos bibliotekos draugiškos autizmui 2020“	2020 m.	Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka.	Gautas „Sensorinis gesintuvas“ rinkinys, darbui su autistiškais vaikais).	X	X
Užbaigtas įgyvendinti projektas „Kas dainose neišdainuota“ Tikslas – sukurti dokumentinį filmas „Keturiasdešimt žydinčių pavasarių“.	2019-2020 m.	Projektą parengė Viešoji įstaiga „Užupio namai“.	Sukurtas dokumentinis filmas „Keturiasdešimt žydinčių pavasarių“ . Organizuota filmo peržiūra ir jo pristatymas.	X	X
Projektai, kuriuose biblioteka dalyvavo vykdant projektą					
Istorinis, kultūrinio pažinimo renginys „Mototurizmo ralis 2020“.	2020 m. rugpjūčio mėn.	Projektą parengė VŠĮ Motobaltija.	Įvyko renginys, kurio metu Kalvarijos sinagogą aplankė ir su jos istorija susipažino apie 650 dalyvių (motociklų entuziastų).	x	x
Projektas „Prisijungusi Lietuva“ efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“ Tikslas: Padėti gyventojams išmokti efektyviai, saugiai, atsakingai naudotis informacinėmis technologijomis ir internetu, taip pat jo teikiamomis galimybėmis. Projektą parengė: Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Ūkio ministerijos	2018 metų balandis - 2021 metų kovas	Dalyviai: Lietuvos viešosios bibliotekos. Projekto partnerės: asociacija „Langas į ateitį“, Vidaus reikalų ministerija, Ryšių reguliavimo tarnyba ir Nacionalinė biblioteka.	Vyko skaitmeninio raštingumo mokymai gyventojams. Dalyvauta akcijose „Senjorų dienos internete“, „Saugesnio interneto savaitė“ ir daugelyje kitų renginių ir mokymų	Europos regioninės plėtros fondas ir Valstybės investicijų programa	

<p>„Gyventojų skatinimas išsamiai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“ Tikslas: Plėtoti ir atnaujinti viešosios prieigos kompiuterių ir interneto infrastruktūrą viešosiose bibliotekose, sudarant sąlygas gyventojams dalyvauti kompetencijų ugdymo ir vietos skaitmeninio turinio kūrimo bei kitose skaitmeninės informacijos iniciatyvose Projektą parengė: Kultūros ministerija ir Nacionalinė biblioteka</p>	<p>2018 m. sausis - 2021 m. sausis</p>		<p>Įrengta filialų patalpų apsaugos sistemos (signalizacija), gauta nauja kompiuterinė, programinė įranga vartotojams, spausdintuvai, projektoriai, atnaujintas interneto ryšio tiekimas. Interneto greitis viešosiose bibliotekose vidutiniškai padidės iki 30 Mb/s.</p>	<p>Europos regioninės plėtros fondas</p>	
--	--	--	---	--	--